Regd No. H. 40 M. 3813

వెల ఒక అణా

గోలకొండపత్రిక

ప్రతి సోమ, గురు వారములందు వెలువడు జాతీయ పత్రిక

సంపుటము ౧౫ హైద్రాబాదు-దక్కన్ శా. శ. ౧౮౬౩ విక్రమ సం॥ ఆశ్వీయుజ బ॥ ౧ (౧౬-౧౦-౧౯౪౧ ఈ.) గురువారము సంచిక ౮౮

★ బాల్కను ప్రాంతములో అగమ్యగోచరపరిస్థితి ★

★ బర్మారోడ్డుపై జపాను బాంబులు ★

బాల్కను ప్రాంతములో అగమ్యగోచర పరిస్థితి

రుమేనియాలో నాజీఅధికారము స్థిరపడుచుండుట!

బాల్కను ప్రాంతములో మెంత్రముమీద పరిస్థితి అగమ్యగోచరముగనున్నది. రుమేనియాలో జర్మనుసేనలు ప్రవేశించిన సంగతిమాత్రము తెలిసినదిగాని రుమేనియాను జర్మనులు ఫ్రాన్సు వలెనే ఆక్రమించుకొనుచున్నారా యను సంగతి నిర్ధారణగా చెప్పుటకు కష్టముగానున్నది. ఇది ఇట్లుండగానే బల్గేరియా, గ్రీసులపై నాజీలఒత్తిడి చేయబడుచున్నట్లు వదంతులు లేచినవి. బల్గేరియా, గ్రీసు, టర్కీలుకూడ జర్మనీనాజీలచేతను, దావాద్యుపాయములకు లోబడి వశపడకుండుటకై బ్రిటిషువారి ప్రతినిధులుకూడ తంత్రములను చేయుచున్నట్లే కవబడుచున్నది. ఈ తంత్రములలో రష్యాను జర్మనీకి వ్యతిరేకముగా చేయుటకు పశ్చాగము ఒకసాధనముగా నున్నట్లు కనిపించును. రుమేనియాలో జర్మనుసేనలు రష్యావారు ఆక్రమించుకొనిన బెసరేబియాకును రుమేనియాకును మధ్యసరిహద్దువద్దకు చేరినవికదా! జర్మను సేనలు ఇట్లురష్యావారి సరిహద్దువరకు వచ్చియుండుటవల్ల ముందుకష్టమగునని రష్యావారు భయపడవచ్చును. ఈభయము సాధారణముగ లేని కొని రష్యావిషయంలో బ్రిటిషుప్రతినిధుల తంత్రములు సాగించబడుచున్నట్లు తోచును. కాని ఇప్పటిలో రష్యాజర్మనీలకు సంఘర్షణ కలిగెటట్లు గట్టినూచన లేవిగాని లేవు.

రుమేనియా

రుమేనియాలో జర్మను సేనలు ప్రవేశించిన తర్వాత అక్కడి బ్రిటిషుప్రజలు లేచిపోవసాగిరి. వారితోకూడ అక్కడి పోలుజాతీయులుకూడ లేచిపోవసాగిరి ఇట్లులేచిపోవువారిని సోదా చేయకఅనివదిలేరు. లేచిపోయినవారలు కొందరు బల్గేరియాకును, కొందరు యుగోస్లావియాకును, కొందరు గ్రీసుకును పోయిరి.

ఇట్లు లేచివచ్చినవారలు రుమేనియాలోనిస్థితి ఇప్పుడు జర్మనులాక్రమించిన ఫ్రాన్సు, పోలెండు మున్నగుదేశాలలోని స్థితివలెనే యున్నది. గొప్పగొప్ప పోలీసుఅధికారులు అరెస్టుచేయబడిరట. వారలలోపూర్వము పోలీసుప్రభుత్వ విదేశాంగమంత్రిగనుండిన కల్నల్ బెకుగా రారట.

రుమేనియాలో ఒకసంవత్సరమునుండి వస్తువులధరలు విపరీతముగ హెచ్చుటచే గోల ఎక్కువగానున్నది. రొట్టె, మున్నగు వస్తువులధరలు రెండింతలును, బట్టలధరలు మూడింతలును, కూరగాయలధరలు నాల్గింతలును హెచ్చినవి. ఈగోలను శాంతింపజేయుటకై ప్రభుత్వమువారు నిజముగా సొంతవారికై కొన్నిడివారికి మాత్రమే పదార్థములనుఅమ్మెడి స్టోరులను ఏర్పాటుచేయుదమనిరని ప్రకటించినారు. ఎంత విపరీతముగ పరిపాలితదేశములోకూడ ధరలు హెచ్చలేదు భారతదేశములో పూర్వ యుద్ధములో దానాపు ధరలంతమాత్రమే హెచ్చుదల వచ్చినది. మరి రుమేనియాలో ఇంత విపరీతము హెచ్చినను ప్రజ్ఞ ఉదయింపకపోను. రుమేనియాలో సరకులన్నిటిని జర్మనులు తమ అవసరమునకై తీసికొనిపోవుచుండుటవలన. రుమేనియా జనులకు ఉన్న పదార్థములు చాలక వాటిధరలు హెచ్చియుండవచ్చునేమో. ప్రపంచము జర్మనుసేనలు ఆహారపదార్థములనుమాత్రము పంపించుచున్నారు. జర్మనీనుండి ..... రుమేనియాలో రానున్నారట.

ఇంతేకాక జర్మనులు రుమేనియాలోనికి ఎందుకొచ్చిరన్నది ఒకనమ్మకము ..... రుమేనియాలోని పెట్రోలు బావులను జర్మనువారిసేనలకు కావలసియున్నదట, ఈ పెట్రోలును జర్మనీకిపంపించుటకై ౧౭-౦౦౦ ప్రయాణీకుల రైలుబండ్లను రద్దుచేసి సామానుబండ్లుమాత్రమే నడుపుటకై జర్మనీనాజీలు ఒత్తిడిచేసి ఈకోరికను సఫలపరచుకొని యున్నారు. యుగోస్లావు సరిహద్దులో అనేకమైన ప్రయాణీకుల బండ్లనుకూడ జర్మనీవారు రద్దుచేయించినారు.

రుమేనియాలో ఐరన్ గార్డులు అక్కడి నాజీలనిఅందురు. కానివారికిపైకి నాజీలకనుకూలత రానా బోధపడుటలేదు. రుమేనియాలో పూర్వ ప్రభుత్వవిధానమునంతయు తలక్రిందుచేసి ఐరన్ గార్డు పార్టీయొక్క టియే రాజ్య పాలనాధికారముగ లిగియుండునట్లు చేయుటకై, వారెంతో ఆందోళనచేసి గెలుపొందిరి. కాని రుమేనియా నుండి ట్రాన్సిల్వేనియాను హంగరీకి జర్మనీ ఇటలీలుఇప్పించిన సమయములో ఐరన్ గార్డులు ఆచర్యను వినుగుకొనినట్లు వార్తలువచ్చియుండెను. మరలఇపుడు రుమేనియాను జర్మను సేన లాక్రమించుకొను విషయములో కూడ ఐరన్ గార్డులు అందరుగాకున్నను కొందరైనను ప్రతికూలురైయున్నట్లు కనపడుచున్నది. అట్టికొందరికిక్కడ ఐరన్ గార్డులు ద్వేషించుచున్నట్లు వార్తలువచ్చినవి. తిరిగి రుమేనియాకు ట్రాన్సిల్వేనియాను చేర్చుటకై ఏర్పడిన సంఘములో చేరవలెనని ఈప్రతికూలురైన ఐరన్ గార్డులు ప్రచారముచేయుచున్నారు ఐరన్ గార్డులు ద్రోహులని ప్రచారముచేయు ఒకరహస్యపురేడియో బుఖారెస్టులో బయలుదేరినది. దానిని కనిపెట్టుటకై పోలీసులు శ్రమపడుచున్నారు ట్రాన్సిల్వేనియాలో, ఇప్పుడధికారమందున్న రుమేనియా ప్రభుత్వమును, జర్మనులనుకూడ దూషించుపత్రములు ప్రతిరాత్రియు పంచబడుచున్నవి

రుమేనియాజనులను భయపెట్టుటకై నాజీలు జర్మను బాంబులవిమానాలు అక్టోబరు ౧౨వతేదిన బుఖారెస్టునగరముపై ఇంగ్లీషువని అనుకులవుట్లు తిరిగినట ..... విమానాలు బ్రిటిషువారికొ ..... అతివేగముగాలేచి ..... రుమేనియాప్రజలకు విమానాలదాడు ..... మార్గములు నేర్పబడుచున్నవి

ప్రజల - ప్రభుత్వం

ప్రభుత్వమన నేమి?

నేటి ప్రభుత్వవిధానమెద్ది?

ప్రభుత్వములో ప్రజలస్థానము

ప్రజల కర్తవ్యం

జర్మనీకి రష్యా లేఖలు

రష్యావిదేశాంగ మంత్రి మొలటోవుగారు అక్టోబరు ౧౪వతేదిరాత్రి రష్యాలోని జపాను, టర్కీ, చైనా, జర్మనుప్రభుత్వాల రాయబారులతో సంభాషించిరి. రష్యావారు జర్మనీకి రెండులేఖలుపంపినారు అందొకదానిలో యూరపు ఆగ్నేయప్రాంతమున జర్మనీ ఆర్థికముగ పలుకుబడి కలిగియుండుటకు రష్యా ఆక్షేపించ పన్నను, రాజకీయముగ బలము కలిగియుండుటకు రష్యాఅంగీకరించజాలదని హెచ్చరికచేయబడినది. అందుకుజర్మనీ సమాధానము పంపుచు ఆర్థికమైనపలుకుబడికి బ్రిటిషువారి దాడివలనదెబ్బతగిలేటట్లుకనపడినందువలన కొన్ని సైనికచర్యలనుకూడ అవలంబించవలసివచ్చెనని చెప్పబడినది. రెండవలేఖలో జర్మనీసేనలు నిజముగా రుమేనియాలోకిఎందుకు ప్రవేశించినవని అడుగుటయేగాక, కొందరు రుమేనియనులును, హంగేరియనులును జర్మనీతోకలిసి రష్యాపై యుద్ధముచేయనున్నట్లు గలవదంతులనుగురించి ఏమి చెప్పెదరనికూడ ప్రశ్నవేయబడినది. అందుకు జర్మనీవారు రుమేనియాలోదమసేనలను చేర్చుట ..... పరులపైదాడికొరకుగాదని చెప్పినారు. అయినను రష్యావారు బెసరేబియాలో సైనికరక్షణలనెక్కువగా ఏర్పాటుచేయుచున్నారు. అందువల్లజర్మనీవారు రష్యాతోమైత్రివిచ్ఛేదముకాకుండుటకై ఎన్నెన్నో సాధనములనవలంబించుచున్నారు. జర్మనీవిదేశాంగమంత్రి రిబ్బన్ట్రాపుగారు రష్యాకుపోయి రష్యావారిని జర్మనీ-ఇటలీ-జపానులఒడంబడిక పక్షమునచేర్చుకొనుటకై యత్నించవచ్చునని కొనుచున్నారు. ఇపుడుమాస్కోకు వచ్చారెఅను జర్మను వాణిజ్యనిపుణుడుపోయియున్నాడు, ఇంకొకవైపు అమెరికావారు రష్యాను బ్రిటనుపక్షమునకు త్రిప్పుకొనజూచుచున్నారు. రష్యాకుయుద్ధసాధనములను ఎగుమతిచేయుటకును, రష్యాఓడలలో ..... సామానులను ..... పెట్రోలు ..... అమెరికావారు అంగీకరించినట్లు తెలియుచున్నది.

బ్రిటిషువారుదర్ద్యాలనుగీకదీయుటకైజాగ్రత్తగానేయున్నట్లుతోచును ..... రుమేనియాలొంగిపోయిన తర్వాత టర్కీ, బల్గేరియా, గ్రీసు అవైపుకుతిరిగినారు. ..... బల్గేరియాలో బ్రిటిషురాయబారి రెండాల్ గారు టర్కీలో బ్రిటిషురాయబారియగు సర్ హ్యూనాచ్బుల్ హ్యూగెసన్ గారితో మాట్లాడుటకై అక్టోబరు ౧౩వతేదిన టర్కీలోని ఇస్తాంబుల్ పట్టణముచేరినారు బహుశావారు ..... బాల్కను ప్రాంతమును జర్మనీవారు ఆక్రమించు ..... ఎట్టినిశ్చయకొందమనది తెలుపుట వచ్చియుండును. బల్గేరియాలో ..... జర్మను ..... టర్కీ విదేశాంగమంత్రి ..... గారితో .....

బర్మారోడ్డుపై జపానుబాంబులు

ఇండోచైనానుండి జపానులుకదలుట

అక్టోబరు ౧౮వతేదిరాత్రి బర్మారోడ్డుబంధనము తొలగింపబడినతర్వాత, ఇండోచైనాలో జపానువారు క్రొత్తగాఏర్పాటుచేసికొనియున్న విమానాశ్రయాలనుండి విమానాలనేకములు అక్టోబరు ౧౮వతేదిన బర్మారోడ్డులో చైనావారికి సంబంధించిన భాగముపై బాంబులువేసినవి. ఇండోచైనాకును చైనాలోనియూనాను రాష్ట్రమునకును మధ్యనున్న సరిహద్దువద్ద మెకాంగ్ వంతెన పాడుచేయబడెను ఈదాడిలో ..... విమానాలు ..... రోడ్డుచివర నుండు ..... వద్ద ..... ఇండోచైనా రైలు మార్గములనుండు ..... బాంబులు వేయబడెను. అక్టోబరు ౧౬వతేదిన వాన్చాన్, మకాంగులపై జపానువిమానాలుబాంబులువేసెను ౧౭వతేది మరలబర్మారోడ్డుపై చైనావారి భాగముజపానువిమానాలదాడులకు గురియయ్యెను యూనాను-ఇండోచైనాల సరిహద్దువద్ద వంతెనలుదెబ్బతినెను.

ఇండోచైనాలోనుండి జపానుసేనలు చైనాలోనియూనాను రాష్ట్రపువైపు ..... నున్నవి ..... లాంగ్సన్, డాంగ్డాంగ్ గులవద్ద ..... చైనాలోని క్వాంగ్సి రాష్ట్రమువైపు పోవుచున్నవి ఈసేనలు ఎక్కడికి పోవుచున్నవో తెలియదు. ఫ్రెంచిఇండోచైనా సరిహద్దు ..... సేనలు పోరాడుచున్నవి.

చైనావారును జపానువారుఇదివరకుపట్టుకొనియుండిన ప్రదేశాలను తిరిగిపట్టుకొనుచున్నారు చేకియాంగ్ రాష్ట్రములోనిమాచినుండియు కియాంగ్సులోనిండి ..... గ్రీసుపైకూడ జర్మని, ఇటలీలు ఒత్తిడిచేయుచున్నవి

సిరాష్ట్రంలోని ఫెంగ్సిన్ నుండియు, అనిదక్షిణమునుండు వాన్లింగునుండియు జపానుసేనలు తరిమివేయబడినవి.

రాయబారాలు

చైనాలోని ఫ్రెంచిరాయబారి ఇండోచైనాకుపోయిమాట్లాడివచ్చిరి. ఇండోచైనానుండితమకు అత్యవసరములైన వస్తువులను తెప్పించుకొనుటకై జపానువారు ఒకఒడంబడికను చేసుకొనుటకై కొందరు రాయబారులను జపానుప్రభుత్వమువారు మాత్సువోకాగారి నాయకత్వమున ఇండోచైనాకుపంపనారు

అమెరికావారు జపానువిమానాలకు కావలసిన శ్రేష్ఠమైన పెట్రోలును దిగుమతిచేయరాదని తమదేశమువారిని నిషేధించిరికదా! ఆ పెట్రోలును హాలెండువారి ఈస్టిండీస్ దీవులనుండి సంపాదించుకొనుటకై జపానువారు రాయబారమును తమప్రతినిధులద్వారా జరుపుచుండిరి. ఇపుడుఇంకను ఒడంబడిక కుదినట్లునిశ్చితముగా తెలియలేదు కానిఈస్టిండీస్ దీవులపెట్రోలంతయు బ్రిటిషు ..... ఇదివరకే ఏర్పాటుజరిగియున్నదనివార్తగలదు ..... జపానుకుదొరకదట

చైనాకు అమెరికావారు మరి ..... అప్పిచ్చువిషయము ఆలోచనలోనున్నది.

సెనార్ సూనర్ గారు.

సెనార్ సూనర్ గారు స్పెయిను దేశీయాంగమంత్రి. వీరిటీవల హిట్లరు,ముసోలినీలతో మాట్లాడివచ్చియుండిరి. ఇపుడు విదేశాంగమంత్రిగా నియోగించినారు. ఈఉద్యోగాన్ని స్వీకరించినవెంటనే అక్టోబరు ౧౮వ తేదినాడు ఉపన్యాసిం

చుచు సూనర్ గారు ఫలాంగ్ యుక్సిరియల్ (ఫలాంగ్ సంస్థయొక్క విదేశీయశాఖ,) ఇకపైన స్పెయినురాజ్యము విదేశీయులతో చేయుతంత్రములలో చాలపలుకుబడికలిగి యుండగలదనియు, స్పెయిను ప్రపంచ పరిస్థితులను ప్రతినిమిషము గమనించుచు తనపరిస్థితులను బాగుచేసికొనుటకై యత్నించు చుండవలెననియు చెప్పిరి. స్పెయినుయొక్క పూర్వపు ప్రజాస్వామిక వ్యవస్థను అభిమానించువారు అనేకులు ప్రాంకోవిజయముతర్వాత ఫ్రాన్సులో తలదాచుకొనిరి వారిని జర్మనుఅధికారులు నానా బాధలుపెట్టగలరని భయముగానున్నది. ఈవిధముగా ..... ము స్పెయినుకు సంకష్టపరిస్థితి ..... జర్మనీకి అంపుగాలోరు.

హంగరీలో శత్రువుల కుట్రలు

..... పరిశ్రమలలో సమ్మెలువ్యాపించుచున్నవి ..... యుద్ధంచేయగలుగు హెచ్చినవి ..... హెచ్చించవలెనని కోరిరి. ప్రభుత్వమువారు కొంత హెచ్చించుటకు సిద్ధపడిరి ..... ఈఆందోళన శత్రువుల ..... అల్లరులులేపుటకై చేయుచున్నారు ..... ప్రభుత్వమువారికనిపించినది ..... మెలగుచున్నారు

ఈరాజు ప్రభుత్వమువారు తమసేనలను ..... సంసిద్ధముచేయుచున్నారు.

జిల్లాలు

కృతజ్ఞత

కోరుట్ల, అక్టోబరు

శ్రీమాన్ గుంటుపల్లి సుబ్బయ్యపంతులు (యువకశిరోమణిగారికి—

ఆర్యా! వందనములు. తాము పద్మశాలి అక్టోబర్ (౧౦)వసంచికలో “యువకు లకర్తవ్యమ”అను శీర్షికతో సంఘాభిమానులను ప్రోత్సహించుచు ప్రచురపరచిన వ్యాసమునుజూచి చాలాసంతోషమైనది. ఈకాలము ప్రశంసలతో ప్రోత్సహించునది కాదు. కార్యదీక్ష అంకితమతాభిమానము సంఘమునందలి లోటుపాటులను సంస్కరించి వారిని కార్యోన్ముఖుల గావించుటయే ప్రధాన కర్తవ్యము మా సంఘమును ఆదర్శప్రాయముగానెంచి ఘనమైన ప్రశంస నొసరించి నైజాంరాష్ట్రమందు ప్రథమగణ్యము గా నొనరించినందుకు కృతజ్ఞతాభివందన వందనము ల నసమర్పించుచున్నాము.

ఇట్లు
పద్మశాలి యువజనసంఘము
కార్యదర్శి.

ఆర్యసమాజము

పర్కాల అక్టోబరు 3

విక్రమనామసంవత్సర ఆశ్వయుజశు౫ శనివారమునాడు ఆర్యసమాజ ఉపదేశకులగు పండిత కేశవార్యగారును. మరియు పండిత జయదేవజి విద్యాలంకారు (గురుకుల్ కాంగ్రే)గారును దయచేసిరి! వైదికధర్మమును గురించి గొప్ప వ్యాఖ్యానముచేసిరి! ఆశ్వజశు ౯ ఆదివారమునాడు ఆర్యసమాజభవనమందు హవనము చేయబడెను నలుగురుబాలురు యజ్ఞోపవీతధారణచేసిరి. సమాజభవనము పనులచే క్రిక్కిరిసిపోయెను, పండితులు గొప్పగొప్పవిషయములు బోధించిరి

ఇట్లు
కేశవరెడ్డి
మంత్రి ఆర్యసమాజము.

నిజాంరాష్ట్ర ఆంధ్రగ్రంథాలయ సంఘపు

వరంగల్లు జిల్లాసంఘము

హనుమకొండ, ౧౮-౧౦-౪౦

హనుమకొండ శ్రీరాజరాజనరేంద్రభాషానిలయము యొక్క వార్షికోత్సవసందర్భమున సమావేశమైన యితర గ్రంథాలయ ప్రతినిధులతో ౧౮-౧౦-౪౦తేది శుక్రవారం మధ్యాహ్నం ౧ గంటకు “ఓరుగల్లుజిల్లాసంఘము” స్థాపింపబడినది.

౧. శ్రీ పటేల్ రంగారావువకీలుగారు, అధ్యక్షులు.
౨. కిమామీరాయణగ్రీవాచార్యులుగారు, కార్యదర్శి

వారి వల్లునసభ్యులలో ఎన్నికలు జరిగెను

ఈసంఘము “నిజాంరాష్ట్ర ఆంధ్రగ్రంథాలయసంఘ” ఆదేశములననుసరించి పనిచేయుచుండును.

ఇట్లు
పండిత రామానుజస్వామి

గద్వాలకొత్తవార్తలు

౧౫౦౦౦రూ. భూరివిరాళము

దయ్యాలు దొరకుట

(స్వ. వి.)

అవిజపుల్లయ్యగారి దాతృత్వము సర్వులు ఎరిగినవియే. మొన్న మొన్ననే వారు గద్వాలయందలి ప్రసవాలయానికి ౧౦౦౦౦ రూపాయీల విరాళమునొసంగిధన్యులైరి. యిప్పుడు మళ్ళి వారె గద్వాలలో “అవిజపుల్లయ్య హైస్కూలు” కట్టుటకై ౧౫౦౦౦రూపాయీల నొసంగుటకు వాగ్దత్తముచేసినారు. అందుకొరకై శ్రీమహారాణీ ఆదిలక్ష్మీదేవమ్మ బహద్దూరువారు ఆశ్వీ౭ శుద్ధద్వాదశినాడు హైస్కూలుభవనమునకై శంఖుస్థాపన స్వహస్తములతోచేసిరి. ఆసమయమునను గద్వాలప్రముఖులు చాలామంది వచ్చియుండిరి. శ్రీ అవిజ పుల్లయ్యగారి ఔదార్యమును ఎక్కువగా కొనియాడిరి.

బాలికల పాఠశాల

గద్వాలలో బాలురకు హైస్కూలు ఉండు గాని బాలికలకు సర్కారుపాఠశాలలేకుండెను. యిప్పుడునచ్చిన తాలూకాదారుగారైన ఫాయక్ మహస్సేన్ గారు ఈ లోపమునుగూడదీర్చి ధన్యులైరి. ఈసంవత్సరము ఆదాయివ్యయపట్టికలో ఈ పాఠశాల నిమిత్తమై ౨౦౦౦రూపాయీలు ప్రత్యేకించినారు. తత్కాలమే యిక్కడ నుండు మౌల్వీబాజా మొహియుద్దీన్‌గారి గృహమును ౫౦౧౦ రూపాయీలకుకొనియున్నారు. ఆ పాఠశాలను, శ్రీమహారాణీఆదిలక్ష్మీదేవమ్మ బహద్దూరుగారు విజయదశమీపుణ్యాదినమున తెరిచి, ప్రజలను ధన్యుల గాజేసిరి. ఆదినము యిక్కడ స్త్రీల గొప్పసభజరిగెను. గద్వాలలో స్త్రీలది యిదియే మొదటిసభ. ఈసభకు నూర్లకొలది స్త్రీలువచ్చియుండిరి సభజయప్రదముగా జరిగెను! సభతరువాత స్త్రీలకు అల్పాహారవిందుగూడ నొసగబడెను

దసరా కాలిచెండు పందెములు

దసరా ఫుట్‌బాల్‌టూర్నమెంటు ప్రతిసంవత్సరము చిన్నపిల్లలకొరకై జరుపబడుచున్నది. ఈసంవత్సరముగూడ దసరాసందర్భమున యీ టూర్నమెంటు చాలజయప్రదముగా జరిగినది. దీనిలో ఆరుటీములు (జట్టులు)చేరియుండెను. శ్రీ రాజాకృష్ణరాంభూపాల్ బహద్దూరుగారి పోషకత్వంక్రింద జరిగినది. కాబట్టి తుదిదినము శ్రీరాజాగారే బహుమతులను పతకములను గెలుపొందినవారికి పంచి, చిన్నపిల్లలను ప్రోత్సహించిరి. దీనినిజయప్రదముగానడిపించిన శ్రీయుత ఏ. బి. నరసారెడ్డి బి. ఏ. గారు దీని నివేదిక చదివి, శ్రీరాజాగారికి కృతజ్ఞతావందనములనర్పించిరి.

దత్త మహోత్సవము

శ్రీరాజాకృష్ణరాంభూపాల్ బహద్దరుగారిని శ్రీమంతుమహారాణీ ఆదిలక్ష్మీదేవమ్మ బహద్దరుగారు దత్తుతీసికొనిరి. ఇందులకు శ్రీమహాఘన నిజాంప్రభువుగారు తమఅనుజ్ఞనొసంగిరి. యీ దత్తస్వీకారోత్సవము కార్తీకమాసములో గద్వాలలో జరుగనున్నది. ఆసమయమందే శ్రీరాజాకృష్ణరాంభూపాల్ బహద్దరువారిపట్టాభిషేకమహోత్సవముగూడ జరుగనున్నది. యీ మహోత్సవము కార్తీకబహుళపంచమినాడు జరుగనున్నదని ప్రజలు అనుకొనుచున్నారు. దానికిగాను ౫౦,౦౦ రూపాయీలు ఖర్చుఅగునని యు, అప్పుడుదీనసాదలకుగూడ వాగుల భోజనము పెట్టుటకునని యు అనుకొనుచున్నారు. యింగులకై యిక్కడ తగుఏర్పాటులుగూడ గుగుచున్నవి.

ఆర్య సమాజోపన్యాసాలు

కరీంనగరం, అక్టోబరు ౧౨

ఉపన్యాసములు:

ఇంతకుమొదలు స్థానికఆర్యసమాజములో దసరా ఉత్సవములు పోటీలు ఆగిపోయినకారణము తెలిపితిని. ఆసందర్భములో హైద్రాబాదునుండి ప్రచారార్థమై పండిత శ్రీరాంఆనువారు విచ్చేసిరి. పైకారణముచే యిచ్చటినుండి జగిత్యాలకు వెళ్ళి తిరిగి రెండుదినములతర్వాత మళ్లివచ్చిరి. ఆర్యసమాజములో మూడుదినములు ఉపన్యాసములుజరిగెను. మూడవనాడు ప్రేక్షకులధికముగావచ్చిరి వారిలోయువకులు చాలమందిగలరు.

హైద్రాబాదురాజ్యములో ఆర్యసమాజముపైగల అపోహలగురించియు, హిందూమహమ్మదీయ ఐక్యతగురించియు బ్రహ్మచర్యమునుగురించియు, చక్కనివారిద్రికి దృష్టాంతములలో నిరూపించుచుఉపన్యసించిరి. అందుముఖ్యముగా ప్రస్తుతనైతికపతనము, అన్యస్త్రీలపై చేదుదృష్టితో ఏగాచుట, దీనివలన గలుగుచున్న దుష్టస్వభావము, యువకులనిర్వీర్యత, పూర్వికుల వీరత్వము, వారినైతికబలము, వారు అన్యస్త్రీలను “స్వమాత పరమాత”భేదములేకుండా మాతృభావములో మాచుదృష్టాంతములు, శ్రీఛత్రపతి శివాజీ, రాణాప్రతాపసింహ మొదలైన యోధులమహారాజులనే నాపతులు. వారివిజయయాత్రలోతెచ్చి సమర్పించిన చక్కని, అన్యమతజవ్వమలతో జూపినమాతృభావమును చాలబాగుగా తెల్పిరి

వీరిఉపన్యాసములోని దృష్టాంతములలో ముఖ్యమైన మరొకదృష్టాంతముగలదు. అది హిందూముస్లింఐక్యతకు సంబంధించినది. అదేమన, భేరుండమను రెండుతలలు, ఒకే అన్నకోశముగల ఒకపక్షియుండెను. అదిసముద్రతీరమున తూర్పునియుండెను. అప్పుడు సముద్రంలోకొట్టుకొని ఒకఫలమువచ్చెను. ఆఫలము ముందరమూతికిలభించెను అదితినచాలతీపిగనుండెను. కానిఆపండును వెనమూతికేమాత్రమివ్వక తానేతినెను. అదిఅడిగినను ఇవ్వకుండెను. తర్వాత వెనుకమూతివైపుమరొకపండువచ్చెను ఆపండుచాలచేదుగా నుండెను. వినను వెనుకమూతిదానిని తినసాగను ముందుమూతి చెపుపండుతినిన చచ్చెదము తినవద్దనిచెప్పెను కాని మొదలుతనమాట వినలేదనుకోపముతో తనువినుటకూడ తనహక్కుయని తినిఅన్నకోశమొక్కటేయగుటచే రెండుటివాడేచచ్చెనని కోపములోతలంచి హతమొందినట్లు. మనభారతీయులకూడ తగవులాడుచున్నారని ఇట్లేఅనేక ఉదహరణములు తెల్పిరి,

దయ్యములుదొరికినవి

ఇచ్చటికనతిదూరములోనున్న వెంజర్లయను గ్రామములో దయ్యములుచేయుచున్న తమాషాగురించి యన్వేషణజరుగుచున్నదనియు, తర్వాతసంగతి మళ్లితెల్పుదునని మొదలువ్రాసియుంటిని. ఆదయ్యముతే ౯ అక్టోబరురాత్రి సరీపులుగా ఊరిలోని వ్యక్తులెయ్యే దొరకిరి. అదినముతప్పించుకొని పారిపోయిరి. కొన్నిగుడ్డలు, చెప్పలుమాత్రముగొరికెను. మళ్ళి మరునాడు ౯ వ అక్టోబరు సాయంకాలము కొండగుహలో యధాలీతి ప్రసంగముసాగించుటకుగానుప్రవేశించుసందర్భములో కొందరుగ్రామస్థులు పట్టుకొనిరి, ఇద్దరుమాత్రమే దొరికిరి, వారిలోఒకనిపేరు బలిజశంకరయ్య మరొకనిపేరు పెరుకకొత్తకొండ వీరిద్దరిని పోలీసుపటేలు పట్టుకొని నిర్బంధించెను, వెంటనే వదలిపెట్టినాడని తెలియుచున్నది. బహుశః దయ్యముల మహాత్మ్యము సోకియుండును,

హరిజన పాఠశాల

ఇచ్చట ఒకపాఠశాల దాదాపు మూడునెలల నుండి, శ్రీకృష్ణమూర్తిగారిచే నడపబడుచున్నది. నూరు (౧౦౦)అరవైమంది బాలబాలికలకిందవిద్య నేర్పుచున్నారు. శ్రీమూర్తిగారు పైకి హెచ్చింపలేకుండా ఈపీదలకు విద్యాదానము చేయుటవలనే ప్రశంసింపదగినవిషయము, వీరికి పాఠశాలమునకు చాల అభివృద్ధి గాంచునని తమనమ్మకము. కొందరు ఈదినములో మరొక రాత్రిపాఠశాలగూడ నడపుచున్నారు. విద్యార్థులకు ఈరెండుపాఠశాలలలో పలకలు, పుస్తకములు గలవు. ఈపీదలు దీనికి ఖర్చుగూడ భరింపవలెనని యిట్టివారికి స్థానికధనికవర్తకులు తోడ్పడి వారిధనమును సార్థకముగు ఇట్టి పనులయందు ఉపయోగపరచిన దేశాభివృద్ధికి మార్గదర్శకులగుదురు.

అమీనుగారి సొంత ఆజ్ఞలు

(విలేఖరి) కరీంనగరం, అక్టోబరు౧౫

కరీంనగరము తాలూకాలోని రామడుగు పోలీసుస్టేషనుహద్దులో అమీను తనహద్దులోని గ్రామాలలో ప్రభుత్వాజ్ఞ పొందలేదను కారణముచే దసరాపూజలు, శమీవృక్షము వద్దకి గ్రామస్థులందరుకలిసి ఊరేగింపులో పోవుట. నేటుచేయుట మున్నగు దసరాఉత్సవాలుచేయకూడదని ఆజ్ఞాపించినాడు. అన్నిగ్రామాలకు తనచేతిక్రిందఉన్న కానిస్టేబిల్సును, గ్రామాలకు పంపించెను. తత్ఫలితంగా చిరకాలమునుండి ప్రతిసంవత్సరము చేసుకొనుచున్న దసరాఉత్సవాలు పైహద్దులోని సుమారు౧౫గ్రామాలలో ఆగిపోయినవి ప్రజలవిచారానికిపరిమితిలేదు. చొప్పదండిలో దఫేదారు దసరాఉత్సవాలకు సంబంధించినకార్యములో నిమగ్నుడైయుండిన కొత్తకొట్టినాడనికూడ తెలియుచున్నది.

ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువులు పెద్దదినమండి వచ్చుచున్న మతసంబంధమైనఉత్సవాలకు ప్రభుత్వంవారినుండి పొందవలెనవనాజ్ఞ యవసరంలేదని సంవత్సరంక్రింద ప్రకటించియుండిరి కదా! ప్రభుత్వమువారిఉత్తరువు లొకవిధముగా నుంటే క్రిందియుద్యోగులఆమలు కొకవిధముగా జరుగుచున్నది. ఇట్లు ప్రతిఉద్యోగి తనంతటతానే సర్వాధికారినుకొని యిష్టము వచ్చినట్లు నడచుకొనినచోనిక ప్రభుత్వము, ప్రభుత్వపు ఉత్తరువు లు ఉండిచేయునదేమి?

ఒరంగల్ నీటిగొట్టాలు

హైదరాబాదు (దక్కన్)అక్టోబరు ౧౫

ప్రభుత్వప్రకటనలో ఇట్లున్నది: —

౭౦౦౦౦ వరంగల్ పౌరులింతలో శుద్ధపానీయ సౌఖ్యమును అనుభవింపనున్నారు. వరంగల్‌నీటిసప్లయిపద్ధతి మాడేండ్లక్రిందట ఏర్పాటైనది. మొత్తం ౧౫లక్షలఖర్చుతో పూర్తి అయింది ఇంతవరకుఏజిల్లాలోకూడా ఇంతగొప్పపని జరుగలేదు. ఎనుమైళ్ల పొడుపుగల చిన్న కాలువకట్టబడినది. అది పాకాలసాగరు చెరువు నుండి వరంగల్ వరకు కట్టబడింది అప్పుట క్లోరిన్‌మందు నీటిలో కలిపి క్రిముల లేకుండా శుభ్రపరచి గొట్టాలలో విడువబడును. ఇప్పుడు ౮౦ వేలమందికి సరిపోయేనీరు సప్లయిచేయబడును. అవసరంపడినప్పుడు ముందుకాలంలో ఒకటిన్నరలక్షమందికి నీరుసప్లయికాగలదు

దసరాలో హరిజనులపై దాడి

(ఓ.వి)

తా॥ ౫ అక్టోబర్ స్న॥ ౧౯౪౦ ఫసలీ గురువారమునాడు ఆత్రాపుజిల్లా సర్కారుతాలూకాలో ఒంటరామిరెడ్డిగ్రామములో దసరాపండుగనాడు మంగలిరంగయ్య, రుద్రగాని వెంకయ్య, కె-వెంటయ్య, బబ్బూరుకిష్టయ్య, కె-ఈశ్వరయ్య గీరుమొదలగు హరిజనులతో యుద్ధమించి శమీవృక్షసాన్నిధ్యమునకు ఏతెంచిరి. అట్టిశమీవృక్షదర్శనమునేసుకొని మరలవచ్చు సమయములో మార్గమధ్యన కమ్మరిబ్రహ్మయ్య, ఈడిగ బబ్బూరుయాదగిరి అనువారు మాలమాదిగలయుట్టినచో మనకుముక్కలిదారిద్ర్యముని తలచుటకు లేవిరి. తర్వాత గ్రామపట్వారి శ్రీదంటుపల్లి అయ్యపురెడ్డిగారు, వార్తలతగవునని వారివారి నివాసమునకంపి, అనంతరం హరిజనులను తనగృహమునపరప్పించి వారితోభజనచేయించి కొన్నిపాటలుపాడించి వారికి తగినబహుమానములొసగి పంపించిరి, యీమహానుభావుడు హరిజనులు మేలువిచారించుచుందురు.

మంగలిరంగయ్య ౮ సంవత్సరమండి హరిజనులకు విద్యచెప్పుచు అంటుదోషాన్ని తొలగించుచున్నాడు. వీరితో వ్యవహారముచేసుకోకూడదు వీనికిభిక్షము పెట్టగూడదుఅని బ్రహ్మయ్య, బబ్బూరు,యాదగిరి జనులకుబోధచేసిరి. గ్రామపరోహితుడుపిడుబాదనివాసుడు మార్కండేయ బందయ్యశాస్త్రి బ్రాహ్మణుడయినారు గ్రామమువాండ్లతో యీప్రకారముగ మాలమాదుగులను ముట్టునట్లయితే యీపూరి పౌరోహిత్యానికి నేమరాను అని అందరికి ప్రతిపర్చినారు,

"గోండుల గోడు"

గోండులగోడునకుగల కారణములు ఇంతకుపూర్వమువివరింపబడినవి. ఇందులో అధికసంఖ్యాకు లగాహోల్లాన్న వారు మహాసూరావలన బాధింప బడువారే, శేషస్వయంగా పర్యటనసందర్భమున నైర్ మహాసూరాలోనున్న ట్రీగ్రామములను పరంపోకెగాను బంజరుగానుతిన్నట్లుమాచినారు. చూపగలరు, లంచాలు, గ్రామపట్టీయున్నగునవి ముఖ్యాంశములు, ౧౨ రూపాయలువేతనముగల చౌకీదారులు ముగ్గురునిలేక నలుగురిని అరేసిరూపాయలవేతనముపైనుంచుటకుగలశక్తి యెక్కడిదో గ్రహించదగినవిషయము. గోండులుప్రభుత్వముచారితో పోటీకై సమ్మెకట్టినట్లయితే నలుగురికైనిగాక్లీ అవ్వల్ సాహెబుగారి పాదములపై బడి తమకష్టములను దూరముచేయవలసినదనుటకు గలకారణమేమోబోధపడకున్నది. అయితే యీ గోండులు మిలిటరీ శిక్షణపొందినవారా? కారు సైమానిక, సైనికమరియు మిషనరీబలములు లేవు. తుపాకులు మందుగుండుకూడా లేనట్లు వాఙ్మూలములు తెలుపుచున్నవి. ముట్టడించుట ఉపావుగంటకుపైగా అవ్వల్ సాహెబుగారి అజ్ఞతేకుండానే మొహ్సామిన్ మరియు మవ్వము సాహెబు గారిట్లుచేసినవిషయమేనిజమైతే గొప్ప అత్యాచారమేగాక పరుగురేచచ్చినారనువిషయల సందేహాస్పదముగానున్నది. స్థానికాధికారులకు ప్రజలపైన ప్రేమయుండిన యిట్లులోందరపడుటకును, అనర్థమునొడిగట్టుటకును వీలెచిక్కకుండెడిది. గోండులనరెస్టుచేయవలెనను ఉత్సాహములుగల వారైనచో సాహుకారు, రాజగోండులు, స్థానిక ప్రఖ్యాతవ్యక్తుల సహాయముల ప్పకుంటా పు ... మొహ్సామిన్ గారివలె నగరోనెడివారు కానివారికి ట్లునప్పకుండెనుకాబోలు గోండులు సమ్మెకట్టిన వారైనచో ముట్టడింపబడుటకును, మైదానములో గుమిగూడుటకునువీలేయుండకపోయెడిది. ఒకమాసముకొవచ్చినను తక్కినసాహాలమ్ (వముల పేర్లుబహిరంగపడకుండుటకు మేమైనవిశేషము ఉండవచ్చును. అట్లు వెల్లడించుటకును మేము మాహాదానూపనపేర్లను వెల్లడించుటబాగుండును స్థానికాధికారులు ఆడినదేఆట పాడినదేపాట అన్నట్లయితే ముందుమాగతికూడా యేమికానున్నదో! మాలో ప్రభుభక్తి, దేశభక్తి యెంతయుండినను మాకును, స్థానికాధికారుల అడుగులకుమడుగులొత్తక వారిసర్కాయిషీలకు తామీల్ చేయక నిలుచుండకుండినచో గోండులగతియే సంభవించకతప్పదేమో! నేనుస్థానికాధికారులపైన ఈర్ష్యాద్వేషములనుగలిగిఇట్లువ్రాయుటలేను యథార్థమెంతమట్టుకు దాగియుండగలదు వేదయే ఉదయామయులును ప్రజానురంజకులైనట్టి మ.ఘ.వ. నైజాం ప్రభువరేణ్యులవారు తక్షణమే ఒకని ప్పక్షిక కమిషన్ ద్వారాయదార్థమును గ్రహించితగు న్యాయమునుచేకూర్చి కన్నబిడ్డలవలెమమ్ము కాపాడెదరుగాక.

ఇట్లు,
జే. యస్. గుప్త.

రోడ్డుకై మొఱ

(స్వ. వి.)

చండూరు, అక్టోబరు ౧౬

ఈ గ్రామము ఆత్రాఫుబల్దా, గ్రాలో చేరినది నల్లగొండకు పడమరగా ... మైళ్ళు ... ఈ గ్రామము మంచి వ్యాపారకేంద్ర మనవచ్చును గృహసంఖ్య పన్నెండువందలకు మించి కలవు. మొగ్గములు మూడువందలవరకు గలవు ఇక్కడినుండి ఇండియాకు అత్తలగూపాయుల వరకు ఖద్దరుఎగుమతిఅగుచున్నదట. ఖద్దరులో జరీశాలువలు, జరీధోవతులు మొదలగునవి చాలానునుపు, అందముగా తయారగుచున్నవి.

ఇక్కడ నూలు మొగ్గములుఏడువందల వరకు గలవు. ఇక్కడ వ్యాపారస్థులందరు హైదరాబాదు, నల్లగొండలనుండి సరకులు తెచ్చుచుందురు. కానిఇక్కడికి మోటారుపోవడానికి దారి లేదు. బళ్ళు బండ్లుపోవలెయునంటె నల్లగొండనుండి చుట్టుతిరిగిఇరువైఐదుమైళ్లు పోవలసివచ్చుచున్నది అంతచుట్టుతిరిగినా ఎన్నో బండ్లు బోర్లబడుచుండునట. ఈ గ్రామమునకు రోడ్డులేకపోవడముచేత వ్యాపారమునకు చాలాలోటుకలుగుచున్నదనవచ్చును. ప్రభుత్వమువారునల్లగొండనుండి రోడ్డువేయించినయెడల అక్కడి వ్యాపారాభివృద్ధి కాగలదని నా దృఢ విశ్వాసము.

బాలసరస్వతీ గ్రంథాలయము

పై పేరుతో కొన్ని సంవత్సరములక్రితము గ్రంథాలయము స్థాపించుకొనిరి అందులో రామువందలవరకు ఆంధ్ర గ్రంధములుండెనట కొన్నిదినములు దిగ్విజయముగానడిచినతర్వాత కార్యకర్తలలో బహునాయకత్వముప్రబలి గ్రంథాలయమునుమూసివేసిరట

సాత్వికపూజ

కరికొండ అబాను ౧౫

ఈ గ్రామము సూర్యాపేట తాలూకాలోనిది. ఇచట విజయదశమినాడు యీ యుద్ధపూజాసందర్భమున సుమారు ౩౦ గొర్రెపిల్లల నరుకుట జరుగుచుండెడిది, కాని ఈ సంవత్సరము, శ్రీపండిత గుడదేవు సిద్ధాంతరత్న గారు సమయమునకువచ్చి శ్రీ దేశముఖు గార్లతో సత్కవిద్యార్థంగా మను బలినాపివేయుటకై ప్రార్థించిరి. పండితు అవారి ఉపన్యాసమువిని కొంతవడి తంకొనమాధాన మొనర్చి జంతుబలి ధర్మవిరుద్ధమనిఎరింగి, హింసారహితముగా దసరా ఉత్సవముజరుపుటకు శ్రీదొరగారితో తమభావము నేకగ్రీవముగా వెల్లడించిరి. సర్వజనాభిప్రాయానుసారము అహింసావిధినసరించి శాంతియుతముగా దసరా ఉత్సవము జరుపబడెను.

సనాతనులలోని లొటారము

బహిరంగసభలో బయటపడింది

దాచూరు, అబాను ౧౭

ఈ గ్రామముఅందోలు తాలూకాలోచేరినది గ్రామపురోహితులగు శ్రీయుత సంగమేశ్వరసిద్ధాంతిఅన్నచే బ్రాహ్మణులు, వారిసహోదరుడు పుత్రులు బంధువు మరియు ఇతరముగ్గురువైశ్యులు కలిసి యెవరికితెలియకుండ సిద్ధాంతిగారి అధ్యక్షతక్రింద సనాతనసంఘసభ ఏర్పరచిరట, గ్రామ అమాయకప్రజలను మోసపుచ్చి బాల్యవివాహప్రయత్నమై ఇల్లిల్లుతిరిగి సంతకములుగైకొనినారు.

శారదాబిల్లు ఆమోదము

౭ అబాను ౧౩౫౦ ఫ॥నాడు స్థానిక సచ్చిదానందాంధ్రగ్రంథాలయమందు, పి. రామారెడ్డి అధ్యక్షతక్రింద శారదాబిల్లు ఆమోదమునకై సభ జరుపబడెను. సభలో పైపేర్కొనిన శ్రీసంగమేశ్వర సిద్ధాంతిగారుకూడా పాల్గొనిరి. పండిత సాంబమూర్తి సిద్ధాంతరత్నముగారు బాల్యవివాహము నిషేధము చేయుమ వాటికప్రమాణములు యిట్లుతెలిపిరి.

ఏశాస్త్రమైనాకాని జాతియేకాని ఉన్నత దశలో ఉండవలెనంటె ఆదేశము వనయువకులపైననే ఆధారపడియుండును అందుకు ఉత్తమ సంతానముపొందుటకై బ్రహ్మచర్యేణ కన్యా యువానం విందతేపతిమ్॥అథర్వ॥కాం॥౧౧. ప్ర౫ అ, ౩ మం ౧౮॥ ఈమంత్రముయొక్క అభిప్రాయమేమన బ్రహ్మచారిణి ఉత్తమశిక్షను పొంది సంపూర్ణయువావస్థయందు తినకుప్రియుడును విద్వాంసుడును సదృశ్యుడునగు పురుషునితో వివాహమాడవలయునని వేదభగవాను అజ్ఞ గలదు ఈ బాల్యవివాహములవలననే హిందూసమాజములో పోయినభారత ౧౯౩౦ జనగణన ననుసరించి మనదేశములో విధవలసంఖ్య ౨౬౬౦౦... మొత్తమున్నారు అందులో ౩౪౫౭ పసిపిల్లలు పాలుత్రాగునోటిలో పండ్లులేనివిధవలున్నారు ౧౧౮౭౩ ఐదు సంవత్సరములలోగ వివాహమైన విధవలున్నారు.

తర్వాతసిద్ధాంతిగారుకేచి (అష్టవర్షాభవేత్) అనుశ్లోకమే శాస్త్రప్రమాణమనిచెప్పిరి మరియు డాక్టర్లువచ్చి మనపిల్లలఅంగాలు పట్టిపట్టిపరీక్షచేస్తారు. మాతాతచిన్నప్పుడే వివాహమాడినాడు. మా నాయినఅట్లే నేనున్నూ అట్లేఅని సంగమేశ్వరశాస్త్రిగారు ఒక చిన్న లెక్చరుకొట్టినాడు

పిమ్మట పళ సాంబమూర్తి సిద్ధాంతరత్నంగారు సిద్ధాంతిగారియొక్క విచారములకు సంతోషపూర్వకముగా ఇట్లుసమాధానమొసగిరి.

మీరు చదివినశ్లోకము శాస్త్రప్రమాణముగాదు "ఏకత్వ జాథవేద్గౌరీ ద్వితీయ నేయంతు రోహిణీ త్రితు బాసాధవేత్కన్యా హ్యాత ఊర్ధ్వంరజస్వలా"

పుట్టినక్షణముననే గౌరియగును ౨ వక్షణమున రోహిణి ౩వక్షణమున కన్యయగును అప్పుడు వివాహము ఏలచేయరాదు? శ్రుతులందు ఇట్లువ్రాసినాడు

ఊనషోడశవర్షాయాను ప్రాప్తఃపంచవింశ౪౦॥ సుశ్రుతశరీరస్థానే అ॥౧౦ శ్లో॥౪౩

జాతోవాన చిరంజీవే జ్జీవేద్వాదుర్బలేంద్రియః॥ సుశ్రుతశరీరస్థానే అ॥౧౦ శ్లో ౪౭

౧౮ సంవత్సరములవయస్సు తెలుసుకొనుటకై జన్మపత్రముండవగఅదు మరియు పోలీసుశాఖలో జన్మతేదిఉండగలదు. అవసరమున్నచో స్త్రీడాక్టర్లే పరీక్షించగలరు స్త్రీలపరాధకమన్నటికి కాజాలదు.

అడవికి బాలికలు పనికివెళ్లిన ధర్మభ్రష్టత్వమని ఆక్షేపకశాస్త్రిగారు దూషించినారే ప్రతిమగవారికిగూడ భార్యాపిల్లలుండగలరు. యెవరేగాని అమానుష్యకృత్యములుచేసినట్లుఅయిన గొర్నమెంటువారి శిక్షకు పాలగుదురు స్త్రీపురుషులయిష్టములైన వివాహముకొనిరాకపోని యెవరయేమిచేయలేరు.

ఇట్లు సమాధానపరచినపిదప అధ్యక్షులవారు బాల్యవివాహము నొప్పుకొనువారు దయచేసి చేతులెత్తుమనిన యెవరుగూడ చేతులు ఎత్తలేదు తర్వాత శారదాశాసనమును ఒప్పువారు చేతులెత్తుడనిన బహుసంఖ్యతో చేతులెత్తి, సంతోషపూర్వకముగా కరతాళధ్వనులు పెట్టిరి సభ ముగింపబడెను.

ఇట్లు
వి. కిషన్‌రావు
ప్రధానకార్యదర్శి, దాచూరుశాఖ ఆంధ్రయువకులు, జిల్లా మెదక్,

గోలకొండపత్రిక

విక్రమనామసం॥ర ఆశ్వీయుజ బ॥ ౭

గురువారము

సాంకేతిక వైజ్ఞానిక పదములు

యూరోపు అమెరికా ఖండాలలో సైన్సు అభివృద్ధి అయినది. సైన్సు అను పదాన్ని మనము విజ్ఞానశాస్త్రము అని వాడుకొనుచున్నాము. ఈ విజ్ఞానశాస్త్రము మూలాననే విద్యుత్తు, ఆవిరియంత్రాలు, మోటారుయంత్రాలు, రైళ్లు, విమానాలు, మారణవస్తువులు అనగా లోకాభివృద్ధికి లోకవినాశనానికి పనికి వచ్చే వస్తువులన్నీ సిద్ధమగుచున్నవి.

అతిప్రాచీన కాలంలో ప్రపంచానికి మొట్టమొదట విజ్ఞానశాస్త్రంలో భిక్ష పెట్టినది హిందువులు. హిందూవిజ్ఞానులు వ్రాసిపెట్టిపోయిన రేఖావిగణితాలిఁకను పాశ్చాత్యు లిప్పుడిప్పుడుకూడా క్రొత్తగా కనిపెట్టుచున్నారు. వృక్షశాస్త్రము లో హిందువులు పూర్వముకనిపెట్టినదానినే జగదీశ చంద్రబోసు యంత్రమూలముగా విశదీకరించెను. రసాయన శాస్త్రం భారతీయాయ్యులే మొదటకనిపెట్టిరి. క్రీ. శ. ౧౨ వ శతాబ్దములో అనగా సుమారుఎనిమిదినూర్ల సంవత్సరాలక్రిందట భోజుడనురాజు విమానాలను చలనయంత్రాలను చేయుపద్ధతులను మరి యిట్టివి నూర్లకొలది విజ్ఞానవిషయాలను కనిపెట్టి యొకగొప్ప యుద్గ్రంథమును వ్రాసియుండెను. ఉత్తగా వ్రాయుటయేకాదు తాను స్వయముగా విమానాలను చేసి గాలిలో ఎగిరించి నడిపించి నిరూపించినాడు. ఈ విషయాన్ని యెవ్వరైనా నమ్ముదురా! మేము పుక్కిటి పురాణం చెప్పుచున్నామని మమ్మును పూర్వాచార పరాయణులక్రింద ప్రాతకాలం మూర్ఖవిశ్వాసాలు కలవారిక్రింద కట్టివేస్తారేమో. సుమారు ౨౦ఏండ్లక్రిందటనే బరోడా సంస్థానంవారు ఈ భోజరాజ విరచితమగు "సమరాంగణం" అను ఉద్గ్రంథాన్ని ముద్రించిన దెంతమంది నేటి నూతన పండితులకు తెలియును!

ఈవిధంగా ప్రాచీనార్యులు రసాయనాది శాస్త్రములను, వైద్యములను, వృక్ష జంతుశాస్త్రములను, జ్యోతిష నక్షత్రశాస్త్రము నానాముఖములుగా అభివృద్ధి [illegible]చియుండిరి. కాని సుమారు ౧౦౦౦ సంవత్సరాలనుండి వారి విజ్ఞానం గోష్పదమాయెను

[illegible] ౨౦౦ ఏండ్లనుండి యూరోపుఖండంలో విజృంభించెను. విజ్ఞాన శాస్త్రము [illegible] అసాధారణాభివృద్ధి [illegible]దెను. దానితో [illegible] సాంకేతిక పదజాలము సృష్టించ[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ఈ సాంకేతిక పదాలన్ని [illegible] [illegible] భాషలలో [illegible] [illegible] [illegible] హిందూస్థానములో ఇంగ్లీషు [illegible] ఇంగ్లీషు పాఠశాలల నేర్పాటు [illegible] [illegible] తర్వాత వారిసైన్సులనుకూడ [illegible] చెప్పించుట కేర్పాటుచేసిరి. కొన్నిసంవత్సరాలనుండి దేశీయభాషలలో విద్య చెప్పించు ఆందోళనములు జరిగెను. తత్ఫలితముగా ఇప్పుడుహిందూస్థానమందన్ని ప్రాంతాలలో మెట్రిక్ వరకు ప్రధానంగా ప్రాంతీయ మాండలికభాషలో విద్య చెప్పించబడుచున్నది. అట్టిచో సైన్సులలో నిసాంకేతిక పదాలకు ఆయాదేశీయ భాషలలో సమానమగు పదములను కల్పించుటకై పతిభాషవారును తమకు తోచినట్లుగా కృషిచేసి యేదోవిధముగా ఏర్పాట్లు కొంతవరకు చేసుకొన్నారు. మన ఆంధ్రులును విజ్ఞానచంద్రికా గ్రంథమండలి స్థాపించిన నాటినుండి దూరదృష్టిగల ఆధునికాంధ్ర విజ్ఞానయుగ కర్తలగు కొమర్రాజు లక్ష్మణరావుగారి యాజమాన్యములో కొన్ని విజ్ఞానశాస్త్రగ్రంథాలను తెనుగులో వ్రాసిరి. అటుతర్వాత కొన్నిగ్రంథాలు "పారిభాషిక నిఘంటువులు" అనుపేర ముద్రింపబడెను. మద్రాసుప్రభుత్వమువారును ఒక పండిత సంఘాన్ని ఏర్పాటుచేసి అన్నిశాస్త్రాలలోను పారిభాషిక పదాలకు తెనుగులో సరియగు పదాలను ఏర్పాటు చేయించి కొన్ని సంవత్సరాలక్రిందట ముద్రించియుంచినారు. అని మద్రాసు ప్రభుత్వ ముద్రాలయములో అమ్మకము గూడ అగుచున్నవి.

ఇది యిట్లుండ హైద్రాబాదు ప్రభుత్వమువారు ఉస్మానియా ఉర్దూ విద్యాపీఠమును స్థాపించి ఉర్దూలో విజ్ఞాన పదాలను సృష్టించినారు. అవియే యిప్పుడచ్చట విద్యాపీఠకళాశాలలలో వాడుకలో పెట్టబడియున్నవి. అయితే ఆంధ్రములో చేసిన పరిశ్రమకును, ఉస్మానియా తర్జుమాశాఖవారు చేసిన పరిశ్రమకును ఏమియు సంబంధములేదు. తెనుగువారి పారిభాషికములలో తెనుగు, సంస్కృతము, తప్పితే ఇంగ్లీషు పదాలున్నవి ఉస్మానియావారి పారిభాషికాలలో పార్సి, అరబీ, ఉర్దూపదాలే యున్నవి

మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు [illegible] తేకీనారు మద్రాసురాజధాని లోని దేశభాషలలో ప్రాథమిక విజ్ఞానశాస్త్రములకు [illegible]శాస్త్రములకును సంబంధించిన సాంకేతిక పదములకు అన్నిభాషలలోను ఒకేవిధముగా నిర్ణయించుటకు [illegible] సూత్రములను అవలంబింపవలయునో [illegible]రించుటకై ఒక ఉపసంఘ[illegible] నియమి[illegible]యుంచిరి. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

కొన్ని [illegible]క్రిందట [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] భారతదేశీయ భాషలన్నింటిలో [illegible] విజ్ఞానపదజాల [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

కొంత వరకు చర్చచేసుకొని వెళ్ళిపోయినారని తెలిసెను. కాని యేమిజరిగినదో తెలియదు?

ఈ కాలపు వాతావరణములో ఒకే పదజాలము యావద్భారతావనికి సరిపడదు. ఉర్దూవాదులకు అరబీ పార్సీ వ్యామోహము తప్పదు. వారికి ఉస్మానియా పంథయే సరియైనదిగా నుండును. తక్కినవారు హిందీని, ఇతర భాషలను, సర్వులునారందరును సంస్కృత ప్రాముఖ్యతను ఒప్పుకొందురు. నాటికి దానితో మిళితమగు పదజాలము [illegible] గ్రాహ్యమగును. ఈ పద్ధతికే తు[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

శ్రీకృష్ణదేవరాయాంధ్ర భాషానిలయ వార్షికోత్సవము

సవరణ

హైదరాబాదు ఆజారు ౧౩

శ్రీకృష్ణదేవరాయాంధ్ర భాషానిలయముప్ప కప్పు బాగుచేతఇంకా పూర్తికానందున ౩౯ వ వార్షికోత్సవము ఇదివరకు ప్రకటింపబడిన తేదీలకుబాకులు ౪-౫-౬ నవంబరు తేదీలలో నిలయప్రభవనమున జరుగును

కార్యక్రమము

సోమవారం ౪ వ నవంబరు సాయంత్రం ౫ గంటలకు అధ్యక్షులు శ్రీశెట్టిసెంటుకర్నలు టి. శంకరశాస్త్రిగారు ఐ.ఎం.ఎస్

౧ ప్రార్థన ౨ కార్యదర్శినివేదిక ౩ అధ్యక్షుని ఉపన్యాసము ౪ సంగీతము అంత్యాక్షరపు పద్యములపోటీ ౫ మహాజనసభ,ఎన్నికలు (సభ్యులకుమాత్రమే)

కవిసమ్మేళనము

మంగళవారం ౫ వ నవంబరు సాయంత్రం ౫ గంటలకు

అధ్యక్షులు శ్రీశిరోమణి సన్నిధానం సూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు

బుధవారం ౬ వ నవంబరు రాత్రిఎనిమిదిగంటలకు కూచిపూడిభాగవతుల ప్రదర్శనము

ఆంధ్రమహనీయులందరునిచ్చేసియు కవులందరును తమతమరచనలను తెచ్చిచదివియు కవిసమ్మేళనమును జయప్రదముగా నిర్వహింపచేయు, ప్రార్థన మహాజనసభలో సభ్యులుప్రవేశపెట్టదలచిన తీర్మానములను కార్యదర్శికి ౯ వ నవంబరు నాటికి అందచేయవలయును.

రా. సత్యనారాయణ
గౌ. కార్యదర్శి

ఆంధ్ర యువతీమండలి

హైదరాబాదు(దక్కన్) ఆజారు ౧౩

హైద్రాబాదు ఆంధ్ర యువతీమండలివారు తమమండలియొక్క వార్షికోత్సవాన్ని ౨౬. ౨౭ అక్టోబరు తేదీలలో చేయుచున్నారు. రెడ్డి హాస్టల్ భవనములో కడపజిల్లాబోర్డు అధ్యక్షురాలైన శ్రీమతి కే రామసుబ్బమ్మగారి అధ్యక్షతలో చేయుచున్నారు. స్త్రీలు పురుషులును, నాయకులును, పండితులును, విదుషీమణులును స్త్రీ సమస్యలను గురించిన ఉపన్యాసా లిచ్చుచున్నారు. రెండవదినము కేవలము స్త్రీలకే ఏర్పాటైనది. బాలికలనాటకప్రదర్శనమున్ను గానము తదితర వినోదాలున్ను జరుగును.

రెండురోజులలోను సాయంత్రము ౪½ గంటలకు కార్యక్రమము ఆరంభమగును

కృతజ్ఞత

హైదరాబాదు [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] సంవత్సర ప్రభుత్వనివేదనను కృతజ్ఞతతో స్వీకరించినాము.

యుద్ధనిరోధం- విచారణ

హైదరాబాదు(దక్కన్), ఆజారు ౧౩

ఖమ్మంమెట్టులో కొన్ని మాసాలక్రిందట కొందరు యుద్ధప్రతికూలప్రచారాలు చేసిననేరంలో అరెస్టుఅయియుండిరి వారిలో ఇప్పుడు అయిదుగురిపై విచారణజరుగనున్నది. ఆఅయిదుగురెవరనగా వీరభద్రం, పల్లిచిన్నకిష్టయ్య, కొండపల్లికొటయ్య, బోరంవీరయ్య, వెంకయ్యఅనువారు. వీరిని స్పెషల్ మెజస్ట్రేటుఅయిన సయ్యద్ మహమ్మద్‌వస్తగీర్ అనువారు హైద్రాబాదు రక్షణాశాసనం సూత్రం ౨౩ క్రింద విచారించుచున్నారు.

పోలీసుకథనప్రకారం వీరు "సోషలిస్టుపార్టీ" వారట. వీరి సంఘముపేరు యువజన సంఘము. అది ఖమ్మంలోస్థాపితం. వీరుగతేడాది, సప్టెంబర్ లో (అనగా నాలుగునెలలక్రిందట) బ్రిటిషువారికి యుద్ధసహాయం చేయవద్దండి అని ప్రజలకు బోధచేసినారట. ఖమ్మంలో నానాప్రాంతాల లో గోడలపైఅతికించుటకు గోడపత్రాలను పంచిపెట్టినారట.

కేసుయొక్క ప్రారంభకలాపము జరిగింది. లోకుసాక్షుల విచారణకై అక్టో ౨౧వ తేదిని నాడు ఏర్పాటుచేసినారు.

అనాథవిద్యార్థి గృహం

హైదరాబాదు(దక్కన్), ఆజారు౧౩

ఈక్రిందివారు హైద్రాబాదునగరంలో శాంబాగులోని పైగృహానికి ఈక్రిందివిధంగా చందా లిచ్చినారు.

పాండురంగ శివరాందేశ పాండ్యే-౧౦రూ, పాండురంగవిఠల్ మార్డీకర్ ౧౦రూ, డా.సాలి గ్రాం-౨రూ, అంగ్రసమాజసభవారు ౫౦రూ, రాజారామదేవరావు బహద్దరు గారు ౧౦౦రూ, మార్తాండరావుగారు గోస్వామి మహేశ్వరగిరి ౫౧రూ,

సూర్యాపేటలో మార్కెట్టు

హైదరాబాదు(దక్కన్), ఆజారు ౧౩

వ్యవసాయ మార్కెటు శాసనము రొక్కము దవసూత్రము ననుసరించి సూర్యాపేటలో ధాన్యముకొరకుగాను మార్కెట్లను స్థాపించినారు. సూర్యాపేట తహశీలునుండి చుట్టు ౫ మైళ్ల పర్యంతం ఈ శాసనం వర్తించును.

౧౫,౦౦౦ రూ॥ దొంగతనము

హైదరాబాదు (దక్కన్) ఆజారు ౧౩

హైద్రాబాదునగరంలో అబిదురోడ్డువద్దనుండు తారాచందు బంగారువర్తకుల దుకాణములో ౨౫అక్టోబరు ౧౨తేదిన, రాత్రి దొంగలుపడి ౧౫,౦౦౦రూపాయీల విలువగలసొత్తులను దొంగిలించినారు. దొంగలజాడను పోలీసువారింతవరకున్ను తీయలేదు. ఈదుకాణము పోలీసువారికు ౧౦౦అడుగులలోపలనే యున్నది.

దొంగల జాడతీసేవారికి ౫౦౦రూపాయీల ఇనాముఇత్తుమని తారాచందు దుకాణంవారు తెలుపుచున్నారు

దొరికినవి

రూ. ౧౧౦ల చెక్కులురెండు

ఎవరోపోగొట్టుకున్న విరెండు చెక్కులుదొరికినవి [illegible]. ౧౦౦లకును, ఇంకొకటి కేవలము ౧౦లకును [illegible] ఇంపీరియల్ బ్యాంకుపై వ్రాయబడినట్టివి రెండింటికిని [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ౧౦లదానిపై ౧౨-౧౦-౧౯౪౦ తారీఖున్నది. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] D-౨౦౩౮౫-౭ నెంబర్లు గలవు. పోగొట్టుకున్న తనుదేవరో రుజువుచేసికొని ఈక్రిందివారివద్ద ఆచెక్కులను పొందవచ్చును.

టి. హనుమంత రామారావు,
వేగంపేట లాల్‌దర్వాజా
[illegible] రోడ్ [illegible] [illegible]

గృహపరిశ్రమలు నేర్పుట

హైదరాబాదు(దక్కన్) ఆజారు ౧౩

[illegible] వేట్ ఛామామ్‌గారు స్త్రీలకు [illegible] [illegible] అనగా కుట్టుపనులు మొదలగు స్త్రీ [illegible] నేర్పుటకు ఏర్పాటుచేసినారు పని బాగా జరుగుచున్నది. పర్దా స్త్రీలకు మంచి ఏర్పాట్లు కలవు. ఈసంస్థ పేరు మహిళా నవజీవన సేవామండలి. ఇది సుల్తాను బజారులో నున్నది

హైద్రాబాదు బజారు ధరలు

తేది ౧౯-౧౦-౪౦ హి

పల్లా ౧కి ౧౨౦ సేర్లకొలతకు.

గవర్నమెంటు తూకము.

బియ్యము	పల్లా ౧కి ధర		
	రూ	అ	పై
కిచిడీసాంబర్లు	౧౯	౯	౦
సంబర్లు	౨౦	౦	౦
ఢిల్లీభోగాలు	౧౫	౧౨	౦
రాంసాగర్లు	౧౫	౬	౦
పానగ్రాం	౧౫	౮	౦
అర్కాటి	౧౫	౮	౦
కోవామణి	౧౩	౧౨	౦
బుడుములు	౧౪	౦	౦
కేశావరి	౧౪	౮	౦
గోధుములు	౧౩	౪	౦
బన్సీ	౧౯	౯	౦
అమ్మకీ	౧౩	౪	౦
పోజియా	౧౨	౦	౦
ఎర్రగోధుములు	౧౩	౧౬	౦
జొన్నలు	౯	౪	౦
తెల్లజొన్నలు	౯	౪	౦
పచ్చజొన్నలు	౩	౪	౦
మడికట్టుజొన్నలు	౫	౮	౦
శెనగలు	౧౩	౧౨	౦
కందులు	౯	౦	౦ నుంచి
	౧౧	౮	౦ వరకు
మినుములు	౧౨	౪	౦
పెసలు	౧౨	౬	౦
సజ్జలు	౩	౮	౦
కొర్రలు	౩	౪	౦
పప్పు			
శెనగపప్పు	౧౩	౮	౦
కంది ,,	౧౫	౦	౦
పెసరపప్పు ,,	౧౯	౦	౦
పెసర ,,	౧౩	౧౨	౦
మినుప ,,	౧౫	౦	౦
ఉలవ ,,	౧౫	౮	౦
బెల్లము	౧౨	౯	౦
ఉప్పు	౧౨	౦	౦
ఉల్లిగడ్డ	౩	౪	౦
తెల్లచక్కర	౧౨ నుంచి ౨౦ వరకు		
దక్కను మానుకు (౪౦ సే)			
జావా ,, ,,	౧౪	౦	౦
బొంబాయి ,, ,,	౧౩	౧౪	౦
మద్రాసు ,, ,,	౧౩	౧౫	౦
నిజామాబాదు ,, ,,	౧౩	౧౨	౦
ఎర్రచక్కెర ,, పల్లా	౧౬	౨	౦
దర్గాచక్కెర ,, (౪౦ సే)	౧౬	౧౨	౦
ఎల్లిగడ్డ ,, ౧౨ సే	౩	౧౨	౦
అల్లం ,, ,,	౨	౪	౦
మానాము ౧౨ సే			
కొత్తిమ్మెరసూనె	౪	౯	౦
కుసుమనూనె ,,	౩	౪	౦
నువ్వులనూనె ,,	౩	౧౨	౦
వేరుసెనగనూనె ,,	౨	౧౪	౦
ఘంటీనూనె ,,			
కిరోసిన్ (గ్యాస్),, డబ్బా ౧కి			
నెయ్యి దినుసుము ౪౦ సే			
బిదరునెయ్యి ,, ,,	౪౨	౦	౦
తెలంగాణా ,, ,,	౪౦	౦	౦
వనస్పతి డబ్బా ౧కి	౧౧	౨	౦
బంగారు తు ౧కి	౫౦	౯	౦
వెండి ౧౦౦ తు	౬౧	౦	౦
తు ౧కి	౦	౦	[illegible]
గినీ ౧కి [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
నారింజ			
పోలీసు ప్లాస్టు	౧౬	౬	౦
[illegible] పోలీసు	౧౬	౧	
[illegible]	బస్తా ౧౧	౪	౦
కేసరిని	౫	౪	౦
మనిషి బస్తా ౧కి	[illegible]	౪	౦
పప్పు బస్తా ౧కి	౧౨	౦	౦

గమనిక: —

౧. ధరలు వీలైనంతవరకు సరియైనవిగా తెలుపుచుందుము ఆయినను ఏమైనపొరపాట్లుండిన దానికి పత్రికవారు బాధ్యులుకారు.

౨. నగరాలలో జిల్లాలలో వ్యాపారపు పేటలలోని నొప్పవర్తకులు తమధరలు ప్రకటనలు మాపత్రికలో వేసికొనిన దాని వ్యాపారానికి మంచి ప్రచారము కలుగును.

సనాతన మహాజర్ల దసరా పద్యములు

మహాకవి పండిత శ్యాస్త్రి విరచితము

౧

శ్రీరస్తు విజయోస్తు। దీర్ఘాయురస్తు
స్వస్తి వాహనమస్తు। సర్వాశుభ మస్తు
మనమందరమును మంచి। మెప్పుమాన్యములు
ఇండ్లువాకిండ్లన్ని। యింపుగాగలిగి
ధన ధాన్యములు గల్గి। తగు తేకుండ
పుత్త్రులును పౌత్త్రులును। పొలుపొంద గాను
తాతముత్తాతల। తరములానుండి
అన్ని సౌఖ్యములను। అనుభవించాము
ఇష్టమైనట్టుగా। ఎపుడంటె అపుడు
పిల్లలకు కొడుకులకు। పెండ్లి చేశాము
ఏడాగి ఇళ్ళని। ఆడపిల్లలకు
పెండ్లిండ్లు చేయించి। పేరుపొందినము
బాసికం తో పిల్లకు। బాగుగా గట్టి
పొల్లాగు పిల్లలను। పొన్నచేర్చాము
పదియేండ్లు నిండని। బాలుణ్ని మనము
పెండ్లికొడుకు—గ చేసి। పిల్లతో కూడ
మేళతాళములతో। వేళ వేళలను
నాగరీకముగ ఊరే। రేగించినాము
మనను వద్దన్నట్టి। మానవుడు లేడు
మానుడీపరియన్న। మాటే ది లేదు
అట్టి ఆనందాన్ని। అనుభవించాము
అంతకంటె ను గొప్ప। ఆనంద మేది?

*   *   *

౨

ఏమి గ్రాచారమో॥ ఎట్టయాగిడెనో
పాడుకాలము నేడు। దాపరించింగి
కొందరికి దుర్బుద్ధి। యెందుకో పుట్టె
వారెవ్వరని మీరు। పేరడుగవద్దు
పాపాత్ము లైనట్టి। వ్యాపారియొకడు
పెద్దఆచారాల। రద్దన్న యొకడు
నేటికేయిద్దరు। పోటుబంట్లయిరి।
నిష్ఠనీమము శాస్త్రు। నియతి యేలేని।
తమహా పురుషులే। ఇద్దరును చేరి।
ఒక చిత్తు ఖానూన। ఓర్పుతో చేసి,
సరగున శాసన। సభవారికదకు।
పంపినారట వారి। పనిపట్టవలెను।
పద్నాలుగేండ్లలో। పసిపిల్ల పెండ్లి।
పద్దెనిమిదేండ్లలో। పసివాని పెండ్లి।
చేస్తి మా శ్రైదులో। శేస్తారంట
చేస్తి మా ఖర్మాని। చేస్తారంట
మనసనాతనధర్మ। మతమెంత ఘనమో।
మనశాస్త్రములకంటె। మంచిదింకేది
పసిపిల్ల పెండ్లిని। స్మృతి వ్రాయలేదు
కన్న స్వాదేపుస్తె। కట్టించవచ్చు
ప్రాప్యంముంటె మొగుడు। బతికుండవచ్చు
చచ్చినా ఆదితాను। చచ్చునందాక
విధవగాయె తేనేమి। కులసంఘమునకు
ఇంతచక్కని నీము। మెట్టసైనకలదా
పిల్లలనమ్మాటు। తల్లిదండ్రులకు
తప్పువిధించునా। ధర్మశాస్త్రములు
వరశుల్కములవల్ల। పదివేలకొనిన
తప్పువిధించునా। ధర్మశాస్త్రము
మనసనాతనధర్మ। మతమెంత ఘనము
మనశాస్త్రములవిరు। మార్చుతారంట
సంఘసంస్కారాలు। జరుపుతారంట
ఎందాము లేవిరి। శూరత్వ మెంతో

*   *   *   *

మోటారు అమ్మకము

ఒక ఫోర్డు మోటారుకారు సెడెర్ బాడీ 1932 మాడల్ ది అమ్మకమునకు తయారుగా యున్నది- యీ మోటారును గురించిన విషయములను తెలుసుకొన్నట్లయినచో ఆశ్చర్యము కలుగును- ఏమన యిదిపూర్తిగా కొత్తదిగా యున్నది- 4500 మైళ్ళు మాత్రమే నడిచినది- యింతే గాక దేహాతునందలి చెడ్డరస్తాలయందు నడచుటకు ఫోర్డు మోటారుతో సమానముగా యితర రకములేవియు పనికిరావు ఈమోటారును కొన్న వారు అత్యంతసంతోషమును పొందెదరు- వివరములకు-

"రాహత్ కద" మహల్లు, కట్టెలమండి, హైదరాబాదు-దక్కన్-

పత్రికా సమీక్షాపంచం

గ్రామస్వరాజ్యం

సంపాదకులు: టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులు సం॥ చందా రెండురూపాయిలు. వెలువడుస్థలం ప్రకాశం భవన్. గోపాల్గాను గుంట్లు మాంటురోడ్డు మద్రాసు

ఇది జాతీయవారపత్రిక ౧౬ పుటలది. సుప్రసిద్ధులైన భూతపూర్వ మంత్రి టంగుటూరి ప్రకాశంగారి సిద్ధహస్తముచే పోషితమైనారీయం పాదకత్వమున వెలువడుచున్నది. కేవలం గ్రామాభ్యుదయమునకే పరిశ్రమించు నాదర్శముతో ప్రచురింపబడుచున్నది. గ్రామముల ఆర్థికస్థితిని తెలుపు వ్యాసాలున్నవి "ఆంధ్రమహాబలం-నైజాం" అను వ్యాసమొకటి హైదరాబాదుకు సంబంధించినది అయి, ఇకముందును హైదరాబాదు ఆంధ్రులను ఈపత్రికావారు కొద్దిగా దృష్టిలోనుంచుకొందురను నాశపొందుచున్నది. బ్రిటిషాంధ్ర ప్రాంతములోని నూటికి ౫౦ వంతు పత్రికలకు నిజాంమండలమును 20-21 లక్షల ఆంధ్రులున్నారన్న సంగతి జ్ఞాపకమేయుండదు.

వెజప్ట లిస్ట్

ఆంగ్లమాసపత్రిక సంపాదకులు ... రావుగారు ... సం॥ చందా ... రూపాయిలు ... వెలువడుచున్నది.

మొదటి సంచిక ... దేశాలవడి ... నది ౧౬ పుటలదిగా నున్నది విషయాలన్ని మంచి విశాలమైనవి ... అవన్నియు ... ప్రతి సంచిక ... పుటలతో పుటలైనాఉండ కనీసం ౪౦ పుటలైనా ఉంచగలరని యాశించుచున్నాము. ముఖపత్రముపై కే. శే. దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావుగారి పటము ... ఆంధ్రులు ... ఆంగ్లపత్రిక ... ఈపత్రికను బహుకాలము ... వర్ధిల్లుచుండవలెనని కోరుచున్నాము

గ్రామస్వరాజ్యం పత్రికకు మేము ... సుస్వాగతమిచ్చుచున్నాము

Ba-Ba Water

The Elixir for Infants

మీబిడ్డల సదా ఆరోగ్యమునకు

బా-బా వాటర్ [రిజిష్టర్]

ఉపయోగించుడు

సాధారణముగ గలుగువ్యాధులు, పరేదులు (పండ్లు వచ్చు సమయమున) వాంతులు, అగ్నిమాంద్యము, లివర్ ఉబ్బరము, క్షీణరోగములున్నను వాటికి అమోఘముగా పనిచేయును ... ఎల్లప్పుడు పిల్లల ఆరోగ్యము ... నుండును.

Ba-Ba Water ... THE BA BA WATER Mfg Co HYDERABAD D.

సర్వ ఔషధ దుకాణములలో దొరుకును

బా-బా వాటర్
మ్యానుఫేక్చరింగ్ కంపెనీ

ఏజంటు — జి. రోహిత్ బ్రదర్సు, సుల్తాన్ బజారు, హైదరాబాదు, దక్కన్.

బాల్యవివాహ నిషేధ శాసనానికై ప్రచారము

(సొంత విలేఖరి)

నర్సంపేట, ఆబాను ౧౪

శ్రీమాన్ ... శేషాచార్యులగారు గోతానాన్హ గ్రంథాలయం (నర్సంపేట)లో హరికథాకాలక్షేపమును జరుపుటకు వరంగల్లునుండి పాఖాలు తాలూకాలోని నర్సంపేటకు వచ్చియున్నారు. శ్రీ ... రంగాచారి (నర్సంపేట) గారు గ్రంథాలయం వారికి, గ్రామజనులకు శ్రీవారు దయచేసిన విషయం తెలియజేసి గ్రామములో చందా ప్రోగు చేయుచున్నారు- ౧౪-౧-౧౯౫౦ ఫ, నాటి సాయంత్రము ౯ ఘంటలకు హరికథ జరుప నిశ్చయించినారు- హరికథ తర్వాత పురజనులకు బాల్యవివాహ ... షములు తెలియపరచి ప్రభుత్వము వారిని నైజాం రాష్ట్రములో బాల్యవివాహ నిషేధ శాసనము అంగీకరించవలెనని విన్నవించతలచుచున్నారు. శేషాచార్యులుగారు ఇందువిషయమై రావడము చాలా సంతోషము వారికి మా వందనములు-

చైతన్యము సకలావయవములకు తిరిగి చేకూరినది

చైతన్యము సకలావయవములకు తిరిగి చేకూరినది. ఈ యోగముచే ఉల్లాసముగానుండునతని యోగ్యతాపత్రము.

నా ఇప్పటి వయస్సు 42 సంవత్సరములు మాత్రమే కొంతకాలమునుండి ఈ వయస్సులోనే ముదుసలిచిహ్నములు కనబడుచున్నవి. మీ అద్భుతమైన టానిక్ ఇంద్రజాలమువలె పనిచేసినది. సకలావయవములకు ఇంతకుముందెప్పుడులేని చైతన్యము కలిగినది జీవితము ఉల్లాసముగానున్నది. ఇంతకుముందు ఆకలి వేయకుండుటచే ఏ ఆహారమును ఇష్టము లేకుండెను శాంతిలేదు. మీ ఎలియట్సు టానిక్ లో ఇది మాయమైనది ఇప్పుడు ఆకలి బాగుగానే వేయుచున్నది. ఎన్నో రెట్లు శక్తిని సంపాదించినాను. ఆఫీసులో ఇంటిలో లాభకరముగానున్నది, నాకు చూపిన గుణమే ఇతరులకు చూపి మీ ఎలియట్సు టానిక్ కీర్తి గడియుగాక.

మీ దేహమునందుండు ఖనిజలవణముల వ్యయము ఎక్కువగానుండి మీరు భుజించిన ఆహారమునుండి జనించిన లవణములు తక్కువగానున్న మీ ఆరోగ్యము చెడును, నరముల బలహీనత ముందు ప్రమాదము కలుగకుండుటకు ఖనిజలవణములను ఉత్పన్నము చేసుకొనవలెను. ఎలియట్సు టానిక్ నందు లోహము, సోడియం, పొటాషియం ఫాస్ఫేట్లు, కాల్సియం, యుండుటచే దాన్ని దీనికే ఫాస్ఫేట్ ... ఈలవణములే అవసరము ... మొదటి రోజు నుండే ...

ELLIOTT'S NERVE BRAIN TONIC

ఎలియట్స్

నర్వ అండ్ బ్రెయిన్

టానిక్

... యట్సు నర్వ అండ్ బ్రెయిన్ టానిక్ ఎలియట్సు ఆస్ట్రేలియన్ ... సిడ్నీ, ఆస్ట్రేలియావారిచే తయారుచేయబడినది ఏజంట్లు హెచ్. ఎ. ... పోస్టుబాక్సు 760 ...

25 అక్టోబరు 1940,— రేపటినుండియే

మ్యాటినీతో ప్రారంభము

సంఘదౌర్జన్యమును మూలచ్ఛేదము గావించుటకై యుద్భవించిన జయా ఫిలిమ్స్ వారి

జీవనజ్యోతి

(తెలుగు)

మ్యాటినీ

సాయం. 3 గం. నుండి
1 వ ఆట

సాయం 6-45 గం.నుండి
2 వ ఆట

రాత్రి 10. గంటలకు

తారాగణము

★ కృష్ణవేణి ★ నారాయణరావు
★ కమల ★ ...

Jaya Films Production

Flame of Life

కృష్ణవేణి

Director D.Ch. Kameswara Rao

జీవనజ్యోతి

అపూర్వ నటనా ...

... ఖ్యాతి గల్గు పాటలు - మనసులు గొల్పు ...

జీవనజ్యోతి

శ్రీలు ... దేశ ... నాటికి స్వాతంత్ర్యము ...

... మీకు

అన్ని ... చిత్రము

ఇందర్ టాకీస్

ఫోన్ నెం. 7230 శికింద్రాబాదు

JAYA FILMS PRODUCTION

FLAME OF LIFE

Directed by D.Ch. Kameswara Rao

Starring KRISHNAVENI C.H.NARAYANA RAO KAMALADEVI KUMPATLA

జీవనజ్యోతి

రాజరాజనరేంద్ర భాషానిలయ వార్షికోత్సవము

శ్రీయుత రావాడసత్యనారాయణ ఎం ఏ గారి అధ్యక్షోపన్యాసము

(౧౩-౧౦-౧౯౪౦ తేదీన హనుమకొండలో రాజరాజనరేంద్ర భాషానిలయముయొక్క ౩౭ వ వార్షికోత్సవము జరిగెను. ఆసందర్భములో ఉస్మానియా కళాశాలలోని లెక్చరరుగారైన శ్రీరావాడసత్యనారాయణగారు అధ్యక్షతవహించిరి. ఈ క్రిందవారి యుపన్యాసములోని ముఖ్యభాగాలు ప్రచురింపబడుచున్నవి)

తెలుగుభాష నామాతృభాష అయినప్పటికి దానియందు నాకేమయినా ప్రవేశముంటాలంటె అదెసున్న. దీనికికారణము ప్రస్తుతము మనరాజ్యములోనున్న విద్యావిధానమే. బ్రిటిషుహిందూస్థానములో తెలుగును హైస్కూలువరకు బోధనభాషగా పెట్టినారు: కళాశాలలోగూడా మాతృభాష ఒక నిర్బంధవిషయముగా పెట్టియుండబట్టి ప్రతివిద్యార్థికి చదువుపూర్తియగువరకు తనమాతృభాషతో సంబంధముండును ఇటువంటి ఏర్పాటు మనరాజ్యములో మనకు లేదు. గతసంవత్సరము విద్యాశాఖమంత్రిగారు, కొందరినాయకులు, ఇంకకొంతమంది ఉన్నతోద్యోగులున్ను కలిసి ఇప్పుడున్న "అఖ్లాఖియాత్" (అనగా నీతిశాస్త్రము) పాఠ్యభాగమును తీసివేసి దానికిబదులు స్కూల్సులోను, కళాశాలలలోను బాలురి మాతృభాష ప్రవేశింపబెట్టవలయునని ఏకగ్రీవముగా తీర్మానింపబడియుండెను. ఆప్రకారము యీసంవత్సరమునుండి మాతృభాషాపఠనము నిర్బంధపఠనవిషయముగా ఉండవలసియుండెను. కాని ఆటువంటిదేమియు ఇంకాకాలేదు. మనకు ఈమాతృభాషావియోగము ఇంకా ఎన్నాళ్ళో ఇప్పుడున్న విషమపరిస్థితులెప్పుడు మారునో, వీనినిమారునట్లుచేయుట బాధ్యతఎవరిదో. ఇవన్నియు మనమూహించి ఏదో ఒకతీర్మానమునకు రావలయును. ఈపరిస్థితులిట్లేయున్నందులకు చాలాబాధ్యత ప్రభుత్వమువారియందే ఉన్నదని అందరు ఒప్పుకొందురు కాని కొంతవరకు బాధ్యత మననాయకులనబడువారిదికూడా అయియున్నది. మననాయకులకు పత్రికలలో ప్రకటనలిచ్చుటతప్ప మరేమియు రానట్లున్నది. ఆపత్రికాప్రకటనలుగూడా శ్లేషద్వంద్వార్థములతో కూడియుండును. వాని సరియైనఅర్థములు గ్రహింపవలయునని మనలవారివద్దకే వెళ్లినచో వారు విశదపరచెదరు వారిమనసులో అర్థమొకటివారి వ్రాతనుంచి బయల్పడుఅర్థమింకొకటి. మనప్రభుత్వమువారి నిరాదరణ, మనకు నైతికబలములేమి ఈ రెండుకారణములచేత మనమాతృభాష అడుగంటుచున్నాయి. ఈరోజులలో ధోవతికట్టుకొని నౌకరిగారివద్దకువెళ్లాలన్నా, తెలుగులో ఆఫీసరులకు ఉత్తరాలురాయాలన్నా పెద్దపులిని కొట్టడానికి కావలసినదానికంటె ఎక్కువధైర్యము కావాలనిపిస్తుంది ఏమయ్యా ఈపరిస్థితులలోనుంచి మాకేమైనా విముక్తిమోక్షం ఉందా అని అడుగుతే రెండువిధాలయిన జవాబులొస్తాయి. కొందరు అంతాదేవుడేచెయ్యాలి మనచేతఏమియుకాదుఅని గతేందునివలె లాపోక్కీలంటియు తేమ అన్నస్థితిలోఉన్నారు. వీళ్ళఊహఏమిటంటే ఏదో ౧౧ వ అవతారమువచ్చి మనలనందరకిని మోక్షప్రసాదముచేయునని, కొందరుమనకుఅధికారం రావాలండి. అప్పుడుఅంతా ఒక్కనిమిషములో బాగుపడుతుందంటారు, కానిశక్తిఅన్న వస్తువు ముక్కుమూసుకొనిఉంటే వస్తుందాఅంటే, దానికిజవాబులేదు. ఇంక రెండవవిధమయినవారు ఒకవిధమైన సుషుప్తిఅను సుఖనిద్రలో విహరిస్తూ కాలాన్ని గడుపుకుంటున్నారు.

... ...

ప్రపంచములోఉన్న ప్రతివారి దేశజాతియు గ్రంథాలయాలనిర్మాణం, మొదటిలో సేవాంగ్రస్థాపకుల ఎంగాకాంగా ఇప్పుడుకూడా చాలా బాగా వానిపనిని నడుపుతోంది. ఈవిషయంలో అన్నిజాతులవారయిన్నా ఆక్కడఉన్నట్టు గ్రంథాలయాల సంఖ్య, వానిఉంచే విషయము చాలాపరంగిజని నేనువిన్నాను. కాని లండనులో నేను చూచినపరిస్థితులుమాత్రమే నేనుచెప్పదలచుతున్నాను ఆక్కడి ప్రతివీధికి ఒక పెద్ద గ్రంథాలయమున్నది. దానికి సభ్యులు పూర్తిగా మునిసిపాలిటీవారేధరించుదురు దానిలో హాంగుగా ఒక విమర్శనశాఖ, పఠనాలయము, వస్తుప్రదర్శనశాలకలవు ప్రతివారం ఒకఉపన్యాసము శాస్త్రవిషయములపైజరుగును.

... ...

లండను విశ్వవిద్యాలయంలోచేరగ ప్రతివిద్యార్థికి ఒక కార్డుఇస్తుంది. దానిలో లండను యూనివర్సిటీ గ్రంథాలయాన్నిగురించి, గానిసౌకర్యాన్నిగురించిఉంటుంది. సెలవులలో ఊరికిపోతే మీదగ్గరికి కావలసినప్రస్తుకాలు వారే పోస్టుఖర్చులు భరించి పంపుఅలవాటుకూడాకలదు. ఇటువంటి గ్రంథాలయాలు మనహిందూదేశములో వేళ్ళతో లెక్కింపబడుతాయి మనహైద్రాబాదులో ఒక్కస్టేటులైబ్రరిలో కొంతవరకు ట్టుఉన కొన్నిసౌకర్యాలున్నాయి, ఆందులో మనభాషలకు స్థానమున్నట్టులేదు. లేదనిచెప్పి ఇన్నుపోగొట్టుకునే కంటె మనపరిస్థితులేమో ఆలోచించి వానిని బాగుచేయు ఉపాయాలుకని పెట్టవలసియుంచిది,

హైద్రాబాదుసంస్థానములో ఆంధ్రోద్యమం గ్రంథాలయసంఘములోనే ఆరంభమైనది. తర్వాత ఆంధ్రకాన్ఫరెన్సు మొదలగునవివచ్చినవి లెక్చర్లు, కాన్ఫరెన్సులు చూచిన తాత్కాలికముగా కొంతఉత్సాహము కలిగించును గాంధిమహాత్ముడు నిర్మాణకార్యక్రమమునని ఎప్పుడు మొత్తుకొనుచున్నాడు. విద్యావ్యాప్తికి గ్రంథాలయములకుగల దగ్గరిసంబంధము అందరికితెలిసినదే. తాత్కాలికావేశము, ఉద్రేకముల నిర్మాణకార్యాలుకావు ఏదో ఒకపనిపట్టుకొని దానికి తనజీవితమునంతయు నిష్కారణముగాఅర్పించిన మహాపురుషులచేతనే ప్రపంచకము బాగుపడుతోంది.

... ...

విద్యావిషయములో అతిహీన దశయందున్న మనహైద్రాబాదులో గ్రంథాలయములు తమకర్తవ్యములను ఇంతవరకే అని పెట్టుకొనుట వీలుపడదు. సరియైన పుస్తకములను చేకూర్చుటే గాక వానినిచదువుటకు ప్రోత్సాహపరచుటకూడా గ్రంథాలయాధికారుల కర్తవ్యమే. గ్రంథాలయములో మంచిపుస్తకము లుండికూడా అవి చదువబడకపోయినఎడల ఆతప్పంతయు గ్రంథాలయాధికారులదేని గట్టి నమ్మకము, ఇదేగాక మనదేశములో రాత్రిపాఠశాలలు ఉపన్యాసమందిరములు వీటన్నిటికులగూడా ఇప్పుడు గ్రంథాలయాలే నెరవేర్చవలయును గ్రంథాలయమునకు మంచి అనుకూలమైనభవనమున్నకో ఆదిరాత్రిపాఠశాలగానో ప్రయోజన ఎత్తశాలగానో ఉపయోగింపబడవలయును. ఈ పనులన్నియు చేయుటకు డబ్బుకావలయును. కాని నిజముగా ముఖ్యమైనది డబ్బుకాదు. ఫలితము, పేరు, ప్రశంసలకుఆశపడక దైవసాక్షిగానిష్ఠతో తమకార్యమును మాత్రమే చూచెనగవేశ్చు కార్యదీక్షాపరులు కావలయును

... ...

పుస్తకములను గురించి ఒక చిన్నమాట ఈ రోజులలో ఎందుకుపనికిరాని పుస్తకములేగాక అన్నివిధముల హీనమైన పుస్తకములుగూడా వేనవేలు ప్రచురింపబడుచున్నవి ఈజబ్బు మన తెలుగుభాషకు చాలాపట్టుకున్నది ఇటువంటివానిని ఆపివేయుటకు మనము వానిని కొనకుండ ఉండవలెను. తెలుగు భాషలో సర్వజనసామాన్యముగ నుపయోగపడు పుస్తకములు శాస్త్రగ్రంథములను [illegible] వలయును [illegible] ప్రభుత్వ సహాయమున్నను లేకున్నను గ్రంథాలయముల [illegible] ప్రచురించుటకు ఉత్సాహముండవలెను.

... ...

[illegible] భత్యము [illegible] హైద్రాబాదునగరములో మనచుట్టుపట్ల గ్రంథాలయములను బాగుచేయుటయేగాక వానివ్యాప్తికొరకు వసములకూడా పరిచినవారు [illegible] కాని జిల్లాలలోను తాలూకాలలోను గ్రంథాలయములను స్థాపించినవారికి దొంగతనము చేసినవారికి ఒకేవిధమయిన గౌరవంఉండదనిపిస్తుంది. ఎవరోకొందరు నిరంకుశాధికారులుమాత్రమే తెలివితక్కువవలనగో వ్యక్తి కోపమువలనగో గ్రామమే గ్రంథాలయములను మూసివేయించుట స్థాపించినవారిని కష్టపెట్టుట చేస్తున్నారు కాని అంతా ఇటువంటిఅధికారులుకారని నానమ్మకము.

కార్యనివేదిక

విక్రమ సం॥ ఆశ్వయుజ ౧౩

(రాజరాజనరేంద్రభాషానిలయం)

ఈభాషానిలయము (౧౩౧౨ ఫసలీ) రోజున స్థాపింపబడి నేటికి ముప్పదియేడుసంవత్సరములనుండి భాషాసేవ చేయుచున్నది

ఈభాషానిలయ రజతోత్సవము కనుజయప్రదముగా జరుగుటచేతనే దృష్టిదోషమంటెనో కాబోలు! ఇంతవరకు వార్షికోత్సవము ఏయేటికాయేడు జరుగుటకు? సులు ఆరుసంవత్సరముల పిదప జరుగవలసివచ్చినది.

ఈకాలములో భాషా నిలయమునకు ఆవరణము తయారు చేయంబడెను దీనికయిన వ్యయము మొత్తము రు ౫౯౭-౧౪-౦. ఆవరణమునకు గేట్లుపెట్టించుటకు కొన్ని చిక్కులు సంభవించుటచే ఆగనిసాపవలసివచ్చినది. భాషానిలయము ప్రక్కనగల దేవాలయాధికారులు దయదలచియుండిన ఈనాటికి గేట్లుతయారై నిలయపు ఆవరణములో పూలమొక్కలు మొదలగునవి పెంచి భవనమును ఇంతకంటె శోభావంతముగా జేసియుండెడివారము మేమింకను ప్రయత్నము చేయుచునేయున్నాము ఇప్పటికయినను పురజనులు దీనియందు శ్రద్ధవహించి దేవాలయాధికారులనుఒప్పించి అత్యవసరమైన ఈకార్యమును నెరవేరునట్లు చేయుటకు ప్రార్థించుచున్నాము.

స్త్రీలకొరకు "బాల్కని" నిర్మింపబడినది. కాని దానికి మెట్లు కట్టించజాలమైతిమి. భవనమునకు ఏలోపమువలననో పగుళ్లుఏర్పడినవి. దీనికి త్వరలోనే పునాదిమొట్టు ఊతగోడ పెట్టించవలసియున్నది.

ఆబాను ౧౩౪౯ ఫసలీ ఆఖరువరకు నిలయమునగల గ్రంథముల సంఖ్య మొత్తము ౩౧౭౪, సభ్యులు కోరినంతవరకు మేము క్రొత్త పుస్తకములు తెప్పించజాలకున్నను సాధ్యమయినంత వరకు రు ౧౧౩-౩-౪ విలువగల పుస్తకములను తెప్పించితిమి విద్యుద్దీపములు మరియు భాషానిలయమునకు ఆవరణము తయారుచేయుటకు చాలధనము వ్యయమగుటచేతను, మూలధనము కొంతయైనను అవసరమని తోచుటచేతను గ్రంథములు విరివిగా తెప్పించుటకు సంకోచింపవలసివచ్చెను. మరియు గ్రంథాలయానికి ౨ తెలుగుపత్రికలు వచ్చుచున్నవి.

౧౩౪౯ ఫసలీ ఆఖరువరకుగల మొత్తముసభ్యులసంఖ్య ౧౬౩.

భాషానిలయసభ్యులలో చాలమంది చందాలు సరిగాచెల్లించుటలేదు. భాషా నిలయమునకు వారివలన ఎంతయో మొత్తము రావలసియున్నది. వారు తమబాకీమొత్తమును చెల్లించిన పైనవివరింపబడిన అవసరములగు కార్యములన్నియు నిరాటంకముగా జరిగియుండెడివి. చందాదారులచే పసూలుకావలసిన మొత్తము రు ౧౫౩-౬-౦ మేము ఎంతప్రయత్నించినను ఈబాకీవసూలుకాలేదు

నివేదికకాలములో మొత్తము ఆదాయము రు ౬౭౫-౫-౬ వ్యయము రు ౬౧౮-౧౨-౧, నిలువ రు ౫౬-౧౦-౫. నిలువయున్న ధనము లో రు ౪౫-౬-౪ సేవింగ్సుబ్యాంకులో జమయున్నవి. వివరముల కనుబంధము చూడుడు.

రాష్ట్రీయ పరిశోధకులగు శ్రీ శేషాద్రిరమణకవులు హనుమకొండలో ఆంధ్ర పరిశోధకమండలిని దాదాపు ఐదారు సంవత్సరములక్రింద స్థాపించి యెన్నియో అమూల్య పురాతన తాళపత్రగ్రంథములను, శాసనములను, ప్రాచీనపు నాణెములను సేకరించి యుండిరి. అమూల్యమయిన యీనిధిని మేము కోరినవెంటనే భాషానిలయమునకు సమర్పించిరి వారు భాషానిలయమునకు ప్రసాదించిన వస్తువుల వివరము —

తాళపత్ర పుస్తకములు

కాగితపుస్తకములు

ప్రాచీననాణెములు

శాసనములు

౩ ఇటుకరాళ్లు, రాంపుస్లిప్‌లివి.

ఈ తాళపత్ర గ్రంథములను శాసనములను పండితులచే పరిశోధనచేయించి ముద్రించుబాధ్యత భాషానిలయముపై నున్నది పరిశోధనయు, ముద్రణయు జరుగక మన్న సామాన్యమగు లాభము కలుగనేరదు ఇతిహాసపరిశోధకులు, పండితులు పరిశోధనకును, ధనికులు పరిశోధనముద్రణవ్యయముల కును తోడుపడి చారిత్రకాభివృద్ధి యొనర్పవలయునని మనవి.

భాషానిలయమునకు ప్రభుత్వమువారు సహాయమొనర్చుచునే యున్నారు. ఈనిలయమునకు ౧౩౩౭ సంవత్సరమునుండి నెలకి రు ౧౦ సహాయము లభించుచున్నది. ఈసహాయ్యము చాలదనియు, గ్రంథాలయపు అవసరములు సభ్యులు దాని యభివృద్ధితోబాటు పెరుగుచున్నవనియు విద్యాశాఖవారికి ఇదివరకెన్నిసారులు వ్రాసికొనియున్నాము, విద్యాశాఖ ఉన్నతోద్యోగులు భాషానిలయమును దర్శించి లెక్కలు మున్నగునవిపరిశీలించి ప్రతిసంవత్సరము భాషానిలయము అభివృద్ధిని, పాలకవర్గమువారి కృషిని ప్రశంసించుచునేయున్నారు. ఐనను ఈపట్టణమునగల ఇతరగ్రంథాలయములకు లభించునంత ప్రభుత్వసాహాయ్యము ఈ నిలయమునకు లభించుటలేదు. ఈవిషయమున విద్యాశాఖవారు తగినశ్రద్ధ వహించి ప్రస్తుతము ఉన్న సహాయమును కనీసము రెట్టింపుచేయ ప్రార్థించుచున్నాము.

ఆంధ్ర బాలసంఘపు ౧౨ వ సమావేశము

వార్షికోత్సవ నిర్ణయము

(స్వ. వి.)

మహబూబునగరము ఆగాస్టు ౧౫

వార్షికోత్సవము కార్తీకశు [illegible] ఏర్పాటు అయియున్నది. సంఘమువారు అధ్యక్షపదవికై హైద్రాబాదువారిని పిలిపింప సాహసించుచున్నారు. కొంత చందాలుకూడ ప్రోగుచేయుచున్నారు. ఉపన్యాసకులకు బహుమతులుకూడ ఏర్పాటుచేయబడియున్నవి. ఈవార్షికోత్సవమును జయప్రదముగా నెరవేర్చుటకు సంఘసభ్యులెల్లరు ఉత్సాహముతో పాటుపడుచున్నారు.

ఈ సంఘమునుండి వెలువడు 'ఆంధ్రసంస్కృతి' మాసపత్రిక గ్రంథాలయము స్థాపించబడినది. దీనిలో భాషా లిపి కోశము లెన్నియో కలవు. సంపాదకులవారు శ్రద్ధతో వ్యాసములను, కథలను, గేయములను, పద్యములను సమకూర్పగలరని నమ్ముచున్నారు.

బస్సువారి నిరంకుశత్వము

(ఒ. వి.) జనగాం ౧౫-౧౦-౪౦

మాగ్రామమునుండి నవాబుపేటకు నేటికూడయుం సర్కారుబస్సులో మ [illegible] రావుగారు ప్రయాణము చేయుచు యుండగా [illegible] ఒక్కపైసా చెల్లింపలేక పోయినందున వారిని కండక్టరు బస్సునుండి బలవంతముగా దింపివేయబడిరి. ఈవిషయమై బస్సు అధికారులకు విన్నవము పంపుచున్నారు. పర్యవసానము ఏమగునో చూడవలసియున్నది.

బావుల (క్రింది) భూముల విచారణ కమిటీ

రైతుల కష్టాలు తెల్సుకొనవలెను

హైదరాబాదు (దక్కన్) ఆగాస్టు ౧౫

బావులక్రింద తరీభూముల [illegible] ఖుష్కి భూముల [illegible] విచారించుటకు ప్రభుత్వమువారు [illegible] క్రింద అధికారులతోకూడిన కమిటీనొకదానిని ఏర్పాటుచేసియుండిరి. అప్పుడు ఒక [illegible] యామి చేసికొందియున్నట్లు [illegible] యుచున్నది, [illegible] అందరు ప్రభుత్వోద్యోగులే! రైతుల నిజపరిస్థితి, వ్యవసాయములోని సాధకబాధకాలు, రైతుల ఆర్థికస్థితి, [illegible] కమిటీలోనుంటే నీసమస్యయొక్క [illegible] తులు బాగుగా విచారించి సరియైన నిర్ణయానికి రావటానికి వీలుంటుంది. ఈసమస్యయొక్క వివిధ భాగాలను గూర్చి వ్యవసాయకుల సాక్ష్యము తీసుకొని విచారించినచో విషయం తెల్లమైనా అనేక సంబంధించిన వేరు వేరు లక్షణాలు, కారణాలు తెలిసి పరిష్కారానికి దారితీయగలదు. [illegible] రంలో జరిగిన ఏడవఆంధ్రమహాసభ దీనినేకోరింది. ప్రజల బాగుకొరకు ఏర్పాటైనా ఇట్టి విచారించేటప్పుడు పై రెండుపక్షాల [illegible] [illegible] ఈ కమిటీలో ప్రజాప్రతినిధులు [illegible] [illegible] ఇప్పటికైనా [illegible] చేసినచో బాగుండును.

ఈసమయంలో ప్రజలైనా ఉపేక్షించియూరకుండక భూములపన్నుగూర్చి తమకున్న [illegible] లను [illegible] [illegible] సర్కారు [illegible] ప్రభుత్వానికి [illegible] (గాంధీమహాత్మా [illegible]) గారికి సరఖాస్తులు పంపి [illegible] తమ [illegible] బలపరచాలి. [illegible] అలస్యముచేయకుండా [illegible] ప్రభుత్వమువిచారించనున్న [illegible] ఈసమయంలో [illegible] సరఖాస్తుమూలాన [illegible] అంతా [illegible] చేతులు [illegible] ప్రయోజనంలేదు. తప్పకవైనా [illegible] చేస్తేనే [illegible] ఫలమున్నది.

ఇట్లు,

[illegible]
గాది నారాయణరెడ్డి
[illegible] వెల్లారెడ్డి
[illegible] లక్ష్మి [illegible] రెడ్డి
[illegible]

క్రొత్త పుస్తకములు

[illegible] దాసు గారిచే రచియించబడిన [illegible] పుస్తకములు అన్నియు దొరుకును

హిందాయతునామా భాషాచింగు చె ౦-౧-౨-౦
హిందాయతునామా — [illegible] ౦-[illegible]-౨-౦
హిందాయతునామా బచ్చేగానే ౧-౦-౦
హిందాయతునామా గిజా ౦-౧-౨-౦
హిందాయతునామా సెహాతు ౦-౮-౦

[illegible] గుండు పోలు మాత్రముండును.

[illegible] —

చందా నారాయణశెట్టి,

చార్ కమాన్ అన్నిన్నాయవలయును

సహపఙ్క్తి మాహాత్మ్యము

సజెవ్వులపాలిటి మృత్యుదేవత

(వి. వి.)

పై అమ్మవారి పూజించి నైవేద్యము తెలంగాణా ప్రకారం కావచ్చును ప్రముఖంగా వారం తెలుగువారు కమ్మరి ముఖ్యంగా వ్యవసాయదారులు పశువులు గలవారు స్థాపించిన స్థలమునకు వెళ్ళి బలిపూజాది కము జేసెదరు పూజకుగాను ఒక మేకపోతు యమా దుపైసలు మూర్ఖులైనవారు బలికోరకుగాను ప్రత్యేకముగా ఒక జీవజంతువును తీసుకువెళ్ళెదరు. ఆకుకూరలు తీసుకువెళ్ళిన వస్తువులను మళ్లీ ఇంటికి తేసూడదట తుదకు నారికేళ ప్రసాదము కూడ తీసుకుపోకూడదని అమ్మవారి ఆజ్ఞ. అమ్మవారికి ఒక సోదరుడున్నాడట, అమ్మవారు ఈ గ్రామ ప్రవేశించబోయేముందు పొలిమేర చాలాము స్వాగతించవలెనని అన్న చెప్పినాడట అందుకుగాను అన్నగారితో సహా వచ్చియున్నది ఈ మేకలు ఏమో గాని రోజూ పశువులు ఏదు, ఎనిమిదికంటె ఎక్కువగా మృతినొందుచున్నవి. మృతినొందినవాటిని ఊరియందర చేరువుల మాదిగవాండ్లకోసి చర్మము తీసికొని వట్టిచెత్త అచ్చటనే పారవేయుచున్నారు. చెత్తమురిగి గాలివీచినప్పుడెల్ల వారిలోకి చెడ్డగాలి ప్రవేశించుచున్నది, ఈ అమ్మతరువాత పెద్దమ్మగు కలాపమైన వొమ్ము జోరుమరి జనులు భయపడుచున్నారు.

ఒకేబడిపంతులు

(ఒ-వి)

బాన్సువాడ, అజారు ౧౦

తేది ౯-౧౦-౧౯౪౦ పత్రికలో "సౌకర్యము లేమొ" అనుదానిని అనుసరించి మళ్లీ మనవిచేసుకుంటున్నాను, మొదలు "బడిలో పిల్లలు చాలా ఉండి ఒకే ఉపాధ్యాయునివలన విద్యగఱపుటకు దుష్కరమని మనవిచేయనయినది" ఇప్పుడు ఈ౦౦ వత్సరము తేది ౧౬-౧౦-౧౯౪౦ న విద్యాశాఖ నాజరు గారు విజయంచేసి బడిపిల్లలపరీక్షచేసి ఇక్కడి ప్రజలకు పిల్లలవిద్యగురించి శ్రద్ధయున్నదనియు, బాలబాలికలసంఖ్య ఎక్కువగా ఉన్నదనియు ఈ బడిలో విద్య చేరిపనులు, మొదలయినవి బాగు గాఉన్నవని వ్రాసినారు మరియు వారికి ప్రజలు ఇక్కడ పిల్లలసంఖ్య అధికమాగాను ఒకేపంతులుండడం చేత ఇద్దరి పంతుళ్లగురించి విజ్ఞప్తిపత్రము సమర్పింపగా, "నేను పై అధికారులకు వ్రాస్తాను మీరుకూడా మనవిచేసుకోండి అనిచెప్పి వేరే పంతులు అయ్యేమట్టుకు మీరు ఖాన్గీలో ఒకపంతులును స్వంతఖర్చుతో పెట్టి ఈ బడిలో 'విద్యాభ్యాసము చేయించండి' అని సెలవొసంగినారు

అయ్యా రెండుసంవత్సరములనుంచి మొఱలిడగా తుదకు ఈ పరిణామము తేలినది. ఇదియు మాదురదృష్టమే. ఈదగ్గరనే రాజగోపాల్ పేట పాఠమాకుల, అనుగ్రామాలలో ఇద్దరుపంతుళ్లు ఒకజవాను నాదరుఇంటికి రాయి మొదలయిన ఇతరవిషయముల సౌకర్యముగూడా ఉన్నది. అంతే పిల్లలు ఇక్కడ ఉన్నారు, ఈ సంవత్సరప్రారంభమునుండి విద్యాశాఖలో మార్పులు కలుగనున్నవని తెలుస్తున్నది మేముగూడా విజ్ఞప్తిపత్రములు పంపుకొన్నాము ఇద్దరిపంతుళ్ళ నియమించితే బాగుండును.

ఒకేరాత్రి రెండు హత్యలు

(ఒక విలేఖరి)

జగిత్యాల అజారు౧౧.

నిన్న ౧౦వ తారీఖు నాడు ఈ గ్రామమునకు ఉత్తరమునవున్న మైదానములో జనులు షుమారు (౧౦౦) గుంపులు గుంపులుగా గుమికూడి రెండు శవములను వింతగాచూచుచుండిరి సంగతిసందర్భములను తెలుసుకొనగా ఈ గ్రామ నివాసియగు కస్తూరి లింగం పద్మశాలీయుని చిన్న కొమారుడగు మానయ్యఅనే (౧౫) సంవత్సరముల కుఱ్ఱవాడు మల్యాలలోని తన అత్తగారింటికి భార్యను పిలుచుకువచ్చుటకు వెళ్లియుండెను. భార్య కాపురానికివచ్చి రెండు సంవత్సరములు నాటినప్పటికిని తనవద్దకు పంపకుండిరి ఈతని మామ పిల్లనుపంప నిరాకరించి చెప్పుతోకొడుతానని రెండుసార్లు అల్లుని అవమానపరచెను దానిపై అల్లుడు అర్ధరాత్రిపదిగంటలకు తప్పత్రాగి అత్తవారింటికి వెళ్లి ఒకకత్తితో బిగించబడిన తలుపులనుతీసి లోనికి దొరుకుగా ఉన్న మామను కత్తితో పొడిచెను ఇంతలో మామకోడలు బాలింత యగు అత్తగారు అడ్డుపోగా ఆమెనుగూడ పొడిచెను దానితో అత్తమామలు అంతమొందిరి. తర్వాత అల్లుడు గ్రామపోలీసుపటేలువద్దకుపోయి తన్ను తానర్పించుకొని ఆకలియుగూనుండగా పటేలుగారివద్దనే భుజించెను

మ. ఘ. వ. నిజాం స్టేటు రైల్వే

టెండరులు కావలెను

ముద్ఖేడ్-ఆదిలాబాదు రైల్వే 5,6 మరియు 7 సెక్షనులలో మిగిలియున్న పని పూర్తిచేయుట

ఈపై పని సుమారు 2 1/2 లక్షల విలువగలది 15 నవంబరు 1940 శుక్రవారము మధ్యాహ్నము 1 గంటలోగా నై. స్టే. రైల్వే కన్‌స్ట్రక్షన్ చీఫ్‌యింజనీర్ వద్దకు టెండర్లు చేరవలెను, టెండరుఫారములు రు. 2-8-0 చెల్లించినమీదట, కన్‌స్ట్రక్షన్ చీఫ్‌యింజనీర్ ఆఫీసులో దొరకును.

నైజాంస్టేట్ రైల్వే రిజిస్టర్డు కంట్రాక్టర్లు మరియు పి. డబ్ల్యు. డి. ఏక్లాసు కంట్రాక్టర్లుమాత్రమే టెండర్లుపంప అర్హులు.

టెండరుపద్ధతులు, సెక్యూరిటీ మొత్తముల వివరములు, సికింద్రాబాదులో మ. ఘ. వ. నిజాంస్టేట్ రైల్వే ఆఫీసులలోను, హైదరాబాదులోను, జిల్లాలలోను మ. ఘ. వ. నిజాం పి. డబ్ల్యు. డి ఆఫీసులలోను చూడవచ్చును.

(సం) సయ్యద్ అలీరజా
చీఫ్‌యింజనీరు కన్‌స్ట్రక్షన్

2, వాకర్ టౌన్ సికింద్రాబాదు
16 అక్టోబరు 1940

విమాన రిజర్వుదళము

పైలట్లు (విమానమునడుపువారు)గా తయారుకాగోరు యువకులగుమగ్గిలనుంచి దరఖాస్తులు కావలెను అట్టివారు యిండియన్ ఏర్ ఫోర్సు లేదా రాయల్ ఏర్ ఫోర్సునందు,కోరినచో ఉద్యోగముచేయుటకు ఒప్పుదల పత్రము యివ్వవలసియుండును దరఖాస్తులు పంపినవారు ప్రథమమున ఒక స్థానికుల సంఘమువారితో సంప్రతించవలసియుండును వారిచే ఒప్పుకొనబడిన అభ్యర్థులుమాత్రమే ఏర్ ఫోర్సు సెలెక్షన్ బోర్డువారి వద్దకుపంపబడుదురు ఈబోర్డువారిచే ఎన్నుకొనబడినవారు విమానము నడుపుటకై యిండియా ప్రభుత్వమువారిచే నిర్ణయించిన ప్రకారము శిక్షణయిత్తు యివ్వబడి, యిండియన్ సివిల్ రిజర్వుదళముగా వర్చువల శిక్షణ తర్ఫియతు దాదాపు నాలుగునెలల కాలముండును యిందు 80 గంటలు డూయల్ మరియు సోలో ఎగురుట మరియు భూమిపై అవసరమగు విషయములును బోధించి పొరుపెద్దలేక యిండియాలోని యితరక్లబ్బులలో నేర్పబడును.యిట్లు పైలట్లను తయారుచేయుటకగు ఖర్చులు మ ఘ వ నిజాంప్రభుత్వమువారిచే భరింపబడునని ఊహించబడుచున్నది శిక్షణ పొందుచున్న కాలమంతయు విని యోగించవలసియుండును వారికి కొంత భత్యం యివ్వబడును అభ్యర్థుల వయస్సు 18నుండి26 సంవత్సరముల మధ్య యుండవలెను, మెట్రిక్యులేషన్ కు తక్కువగాకుండ విద్యకలిగియుండవలయును.దరఖాస్తుచేయువారు యీక్రింది వివరములను వివరముగా తెలుపవలయును

1 వయస్సు
2 విద్యాప్రదేశము
3. కుటుంబసంబంధములు మొదలగునవి

తయారునివర్సిటీ డిగ్రీపొంది, ఆటలయందు, వ్యాయామక్రీడలయందు ఎక్కువప్రవేశము గలవారికి లేదా యిదివరకు విమానములను నడుపుటయందు ప్రవేశమున్నవారికి ప్రాధాన్యత యివ్వబడును దరఖాస్తుదారులందరికి గణితమునందు మంచిజ్ఞానము, ఇంగ్లీషు బాగా వ్రాయ్ట తెలిసియుండవలయును (ఉర్దూ వ్రాయను మాట్లాడను వచ్చియుండుట ముఖ్యము) దరఖాస్తులు 25 అక్టోబరు 1940 తేదీలోగా ఏర్ సూపరింటెండెంటు. మ. ఘ. వ. నిజాంస్టేటు రైల్వే వద్దకు పంపవలయును

బర్మా రోడ్డు ఆటంకము తొలగినది

చైనా సేనలను జపానువారు ముట్టడించిరి.

చైనా జపానుల వ్యవహారముల పరిస్థితిలో అనేక ముఖ్యవిషయములు వచ్చినవి

కేర్వేరు మైళ్లనుండి మూడు జపాను సేనాదళములవచ్చి అక్టోబరు ౧౭వ తేదియందు చంకింగులో చైనావారి ౨౦౦వ నూటయిరువది డివిజను సేన యను చుట్టుముట్టడి చేసినవి, యాంగ్ ట్సీనది దక్షిణపరిసరాలలో చేకియాంగు అత్హ్వేలము వద్ద ౨౦౦ మైళ్ళపొడవున జపాను సేనలు అయిదు రోజులు నడచివచ్చినవి! ౧౭వ తేది సాయంకాలమువరకు జరిగిన పోరాటములో అయిదువేల మంది మరణించిరి. ఆరోజు రాత్రి మూడు జపాను విమానాలు చంకింగుపై బాంబులు వేయుట అమెరికా వారి కంధకిస్టు మిషను ఆస్పత్రియొకటి చాల నాశనమయ్యెను. ౧౭వ తేది మధ్యాహ్నము ౧౮ జపాను విమానాలు ఇదే నగరముపై బాంబులు వేసెను

బర్మారోడ్డు బంధన మోక్షము

బర్మారోడ్డుబంధనము అక్టోబరు ౧౭వ తేదినాటి అర్ధరాత్రి తొలగించబడినది, ఆరోడ్డుమీదుగా చైనాకు యుద్ధసామగ్రిని పోనీయకుండ కాపాడుటకై ఉంచబడిన రక్షకాధికారులు తొలగించబడినారు. ౧౮వ తేది ఉదయమునుండియు ఆరోడ్డుమీద చైనాకు యుద్ధసామగ్రిని తీసికొని లారీలు నడవసాగినవి ఆ రోడ్డుపై జపానువిమానాలనుండి బాంబులు వేయుటవల్ల కలిగిన దెబ్బలను బాగుచేయుటకు పనివారలు వేలకొలది చైనావారు రోడ్డుదగ్గిర ప్రవేశపెట్టబడిరి. ఇపుడు లాషియోలో చైనాకు పెట్రోలు మొదలగు సామానులు విమానాల ద్వారా ఇంపసులు కొనిపోవుచున్నవి.

హాంగ్ కాంగునుండి చైనాకుపోవు రోడ్డుపై నిరోధమును హాంగ్ కాంగుగవర్నరు హాంగ్ కాంగు శాసనసభకు పోయినజూన్ నెలలో విధించి యుండిరి అపుడు జపానుతో ఈవిషయములో ఎట్టి మాటపట్టుగాని జరుగలేదు. కాని బర్మా రోడ్డుపై నిరోధమునకు ఒడంబడినప్పుడు బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు హాంగుకాంగు రోడ్డుపైకూడ ఇట్టి నిర్బంధమును విధించెదమని జపానువారితో ఒడంబడిరి, బర్మారోడ్డు నిరోధమును తొలగించుటవలన ఇపుడు హాంగుకాంగురోడ్డు నిరోధముకూడ తొలగిపోయినది

బర్మారోడ్డుపై నిషేధముతొలగనున్నది కావున దానిమీద ఎక్కువగా బర్మాదేశముననున్న గునివరపు చమురుగనుల వారికి ఎక్కువ పారకార్యాలు చేకూరనున్నాయి బర్మాలో ఒక భాగమును షాన్ రాష్ట్రాల పెడరేషను యొక్క కమిషనరు అందుకు సంబంధించిన అధికారులతో అక్టోబరు ౧౫వ తేదినాడు సంభాషించిరి అకమీషనరుగారు చైనా దేశపు రాకపోకల కార్యాలను త్రిదయొక్క సబహాదారుడగు యూరోపియనులతో కూడ లాషియోకు ౧౭వ తేదివాటికి వచ్చిరి. చంకింగునుండి చైనా వారిటప్పాలు పదియునాలుగు గారుకూడ వచ్చిరి.

చైనా, ఇండోచైనా, జపానులలో అమెరికాజనులను స్వదేశానికి చేర్చుటకై మూడు అమెరికానౌకలు పోవుచున్నవి వాటిలో మూడువేల మంది జనులు రాగలరు.

ఆస్ట్రేలియా

ఆస్ట్రేలియాప్రధాని మెంజీస్ గారు అక్టోబరు ౧౭వ తేది సిడ్నీలో ఉపన్యసించుచు ఆస్ట్రేలియా కిదివరకు జపానుతో యుద్ధము జరిగియుండలేదనియు, ఇక ముందు జరుగకుండ ఉండవలెననియే తమ ఆశయమనియు చెప్పిరి

అమెరికావారు స్వీడనుకును, థాయిలాండుకును వరుసగా ౧౦౦ పైనికవిమానాలను ౧౦విమానాలను అమ్మినారు కాని ఆ విమానాలు పంపబడలేదు అవిఇపుడు అమెరికా స్వరక్షణకై అవసరమౌనా తెల్పవలసినదని మాక్లేన్ గారు యుద్ధకార్యదర్శియగు స్టిమ్సను గారిని నౌకా కార్యదర్శియగు కల్నల్ నాక్సుగారిని అభ్యర్థించినారు.

అమెరికావారు రష్యాతో మైత్రిగలిగి యుండుటకై సంభాషణలు సాగించుచున్నారు వాషింగ్టనులో రష్యారాయబారి అమెరికా యొక్క అసిస్టెంటు స్టేటుసెక్రటరీయగు సమ్నర్ వెల్సుగారితో అక్టోబరు ౧౭వ తేది సంభాషించినారు.

మ. ఘ. వ. నైజాంస్టేటు రైల్వే

ఒకేసారి ప్రయాణమునకు డీశలు, రైలు, కార్లమీద కన్సిషన్ టికెట్లు యీక్రింది స్టేషనులనుండి ఇవ్వబడును

హైదరాబాదు బి. జి. నుండి — జహీరాబాదు, బీదరు (మహమ్మదాబాదు) వరకు

తగ్గింపబడిన చార్జీలు

నుంది	వరకు	ఒకేసారి ప్రయాణమునకు తగ్గింపబడిన చార్జి
హైదరాబాదు బి. జి.	జహీరాబాదు	1—14—0
హైదరాబాదు బి. జి.	బీదరు (మహమ్మదాబాదు)	2— 4—0

3 సం॥రములనుండి 12 సం॥ల వయస్సుగల్గిన పిల్లలకు సగముచార్జి చేయబడును- టిక్కెట్లతో ప్రయాణమును మధ్యలో ఆపుజేయుటకు వీలులేదు-

వివరములకు:—

చీఫ్ కమ్మర్షియల్ మేనేజరు

ఈశ్వర ఫార్మసి

రత్న పుటపలేహ్యాము శుక్లనష్టము, నరములబలహీనత, మలబద్ధము విస్తృత్తువతగ్గించి, బలము, రక్తము, వీర్యవృద్ధిచేయును. సీసా 18 పాలీ 1-4-0

గనోక్యోల్ అన్ని సెగలను అమోఘముగ గుణపరచును. ఇతర ఔషధములకు లొంగని కేసులలో నహితము కుదుర్చును! సీసా పాలి 2-8-0

కుముద బుతుశూల, తెల్లకుసుమ, ఎఱ్ఱకుసుమ, మొదలగు గర్భాశయ వ్యాధులనుపోగొట్టి ఆరోగ్యమునిచ్చును. సీసా పాలి 1-14-0

శతమూలికాదిలేహ్యం (లోహభస్మ సింధూరము) జీర్ణించిన సుఖవ్యాధులు, మచ్చలు, దురదలుతగ్గించి, రక్తము శుభ్రపరచివృద్ధిచేయును. సీసా పాలి 3_12_0

బ్రాంచీలు: ఈశ్వర ఫార్మసి, 3108, కింగ్స్ వే సికింద్రాబాద్; ఈశ్వర ఫార్మసి, రామన్న పేట, వరంగల్

హెడ్డాఫీసు 171 గోవిందప్పనాయకన్ వీధి మద్రాసు

లక్ష్మణరాయ పరిశోధక మండలి

(నోగిరాల సుబ్బారాయశర్మ)

కడచిన ౧౪-౧౦-౪౦ సోమవారపు గోలకొండపత్రికలో "లక్ష్మణరాయ పరిశోధకమండలి" వారు యిటీవలచేసిన కొంతపనినిగూర్చి శ్రీ పండిత శాకరామానుజస్వామివారు వ్రాసిన సంగతులను జదివి మిక్కిలిఆనందించినాను ప్రాచ్యలిఖిత తాళపత్రగ్రంధములు సేకరిస్తున్న మండలిపండితులకు జ్ఞప్తివచ్చుటముదావహము. మూడు సంవత్సరముల క్రితము నేను సేకరించి నిలయపుస్తకని ద్వారా పంపిన ప్రాచ్యలిఖిత తాళపత్రగ్రంధములు దాదాపు పది, ఆగ్రంధములలో నుండియుం డవలయును. తరువాత నేను సంపాదించిన దాదాపు ౧౦౦-౧౫౦ గ్రంధములు నాయొద్దగలవు వాని పట్టికను వివరణయుక్తముగా నీపత్రికలో ప్రకటింపదలచున్నాను

ఇప్పుడు నిలయమునందలి ముద్రితాముద్రిత తాళపత్రగ్రంధముల పట్టికను వివరణాంశములతో మండలి వారు యీపత్రికలో ప్రకటించిన భాషాసేవకులకు, చరిత్రపరిశోధకులకు మిక్కిలి సహాయపడును.

పురాతన లిఖిత తాళపత్రగ్రంధములను, నాణెములనేగాక, శాసనములను గూడ భాషానిలయమున భద్రపరచినారని శ్రీ రామానుజస్వామివారు వ్రాసినారు కాని నేను చూచినంతవరకు శాసన ప్రతులు మండలి కార్యదర్శిగారి యింటివద్ద నున్నవి కాని భాషానిలయమున గనబడలేదు ఎవరిజీవితము శాశ్వతము? ఆశాసనప్రతులు ప్రపంచముఖమును చూడకుండ యెంతకాలమట్లు మూలబడి క్రిములకాహారముకావలయును? ఇదివరలో కొన్ని శాసనాలు తెలంగాణా శాసనములను పేరుతో ప్రకటించినారు. మిగతశాసనములను సాధ్యమైనంతత్వరలో ద్వితీయ సంపుటముగా ప్రకటించి మండలివారు పరిశోధకులకు సహాయపడిన లోకకృతజ్ఞతకు మిక్కిలి పాత్రులగుదురు. దీనికొరకు ప్రభుత్వము ఎల్లరు మండలివారికి ఉదారహస్తముతో పలువిధ ద్రవ్యసహాయము సేయుటవిధియైయున్నది, నాయొద్దనున్నది నేనును యివ్వగలను ప్రస్తుత మా యీ తాళపత్రగ్రంధములయొక్కయు, నాణెములయొక్కయు, శాసనములయొక్కయు పట్టికలైనను కొద్దిపాటి వివరములతో యీగోలకొండపత్రికలో ప్రకటించుట అవసరమని సూచించుచున్నాను.

ప్రకటన

అజుమహాశమే నిజామతు ఆబుకారీ ముల్కీ సర్కారుఆలీ శ్రీ జేజాగీరాతు

అందరికి సెంధిజాగీరాతుకిస్తు పెమాహి చహం ... చెక్కులను ... తారీకుల లో ... ఫసలీ ... తారీకు ... కిస్తు ... ఫసలీపైనయివ్వబడును

ఎ. దరుగారు నాజిమ.

మూలశంక

"ఒకయోగిచేత ప్రసాదింపబడిన దివ్యౌషధము."

రక్తస్రావమున్నను, లేకున్నను, సాధిగాని, క్రొత్తగారాని, లోపలిదిగాని, బయటికుండినీ ఎట్టిపరిస్థితిలో యున్నను,

అగ్నిమర

ఒకపర్యాయమువాడినంతనే అద్భుత శైవగుణమిచ్చును. బాధ దురద, మంట, రక్తస్రావము వెంటనే తగ్గిపోవును మూలరోగములలో ఎట్టి చెడ్డపరిస్థితిలోనున్నను నయముగును. ధైర్యముగా వాడదగినది. లక్షలమంది ఇదివరకే ఉపయోగించి గుణముపొందినవారు నయముకానిచో ధరవాపసుయివ్వబడును. రు2/-

ఆరోగ్యసదన్ దుర్గాదేవిస్ట్రీట్–బొంబాయి

"చదువవలెనయ్యా చదువవలెను!" "చదివియితరులకు తెలుపవలెను"

సత్యంవద-ధర్మంచర

"వైదిక ధర్మ గ్రంథ మండలి"

"వెలసినదండోయి, వెలసిందీ!!" వై. ధ. గ్రం. మం. పుస్తకములను విడనాడకండీ, వేగమే సభ్యులుగాచేరండీ' ౨౦౦ పుటలకు, సంవత్సరచందా రు ౧-౮-౦ మాత్రమే.

వెలువడిన గ్రంథములు

		వెల	పోస్టుఖర్చు
౧.	వేదమే ఈశ్వరీయ జ్ఞానము	0-౩-0	0-౧-0
౨.	ఆర్యసమాజమన నేమి!	,, 0-౬-0	,, 0-౨-0
౩-	పంచమహాయజ్ఞ విధి	,, 0-౩-0	,, 0-౧-0
౪.	వైదికసంధ్యా రహస్యము	,, 0-౩-0	,, 0-౧-0

సూచన —పై నాలుగు గ్రంథముల నొకేసారి గొనువారికి ఒకరూపాయి మరియూ ఇరు అంపిన తపాలాఖర్చు మేమేభరించి గ్రంథముల నంపగలము. మాపాయకు తక్కువతెచ్చు వారు పోస్టుఖర్చుసహా తపాలబిళ్ళలు పంపిన బుకుపోస్టుద్వారా పంపబడును. మనియార్డరు పంపువారు తమ పూర్తి అడ్రెసుగల లేఖను వ్రాయవలెను.

వలయువారు — పం॥ త్రిపురగడ వేంకటేశ్వరరావు ప్రకాశకులు ౧౦౧ దేవిడీనుబాగు, సుల్తానుబజారు, హైదరాబాదు,దక్కన్

బలహీనమైన బిడ్డలకు

హెంగ్రే బాలామృతము

పుష్టియున్ను, బలమున్ను, ఆరోగ్యము నిచ్చును

సెంట్రల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ యిండియా లిమిటెడ్.

1946 సంవత్సరపు 3 o/c డిఫెన్సు బాండ్లు కొనుగోలుకై సెంట్రల్ బ్యాంకునకు దరఖాస్తులు

(1) సెంట్రల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడువారు 1946 సంవత్సరపు 3o/o డిఫెన్సు బాండ్లు ప్రకటింపబడిన రేటుప్రకారము ఇత్తురు

(2) బాండ్లకొరకు దరఖాస్తుచేయువారు తాము బాండ్లుకోరిన మొత్తములో ప్రతిశత ఠిం ముందుగా చెల్లింపవలయును రు 100 లకు అంతకుపైనగాని దరఖాస్తులు తీసికొనబడును

(3) తరువాత బాండ్లమొత్తము యీక్రిందివిధముగా చెల్లింపవలయును మొదటి మూడు నెలలవరకు ప్రతినెల 5 గాని అంతకన్నకువగాని చెల్లింపవలయును మిగతమొత్తము దరఖాస్తుచేసిన తేదినుండి రెండుసంవత్సరములలోగా కొన్నివాయిదాలలో పూర్తిగా చెల్లింపవలయును.

(4) బాండు విలువపూర్తిచేయుటకై చెల్లింపబడిన కిస్తు మొత్తములపై బ్యాంకువారు నూటికి 2 1/2 వంతున వడ్డియిచ్చెదరు.

(5) పూర్తి మొత్తము చెల్లించిన తరువాత బాండ్లు యివ్వబడును

(6) బాండుమొత్తముపూర్తిగా చెల్లించినతరువాత ప్రతిశత 2 1/2 వడ్డీ ఆగిపోయి, బాండు యిచ్చిన తేదీనుండి సర్కారువడ్డీ చెల్లింపబడును

(7) బాండుయొక్క పూర్తిమొత్తము చెల్లించుటకు ముందే అవసరమువచ్చినయెడల బ్యాంకువారు దానిని మార్కెటురేటుప్రకారము ... చెల్లింపవలసినపైకము పట్టుకొని మిగతపైకము ఇత్తురు

హైదరాబాదు–దక్కన్ 28—8—40

కె. జె. వికాజీ, మేనేజరు

సంవత్సరము చందా ఉ. 5 - 0 - 0 రూపాయలు; ఆరుమాసాలకు 3 రూపాయలు; బ్రిటిషుఇండియాలో సంవత్సరచందా ... ; ప్రత్యేకము వెల ప్రత్యేకము.	# గోలకొండ పత్రిక **Golkonda Patrika** PUBLISHED ON EVERY MONDAY AND THURSDAY	The only Popular paper That reaches The masses In the Dominions Best Medium for Advertisement

Volume 15 **Hyderabad-Dn.** **Thursday 24 October 1940** **Number 48**

వినోబాభావుగారి అరెస్టు

తర్వాత సత్యాగ్రహులెవరు?

వినోబాభావుగారు అక్టోబరు ౧౭వ తేదీనాటి ఉదయము వర్ధానుండి ౧౦ మైళ్ళదూరమున నుండు పెలార్ గ్రామములో యుద్ధమును భారత దేశమునకు వ్యాపింపజేయకలదని ఉపన్యసించిరి. స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుటకు అహింసయే ఉత్తమమని చెప్పిరి. పెలార్ గ్రామములో ౫౦౦ మంది పద్మశాలీయులుగలరు, ఇదిమూడవ ఉపన్యాసము.

అక్టోబరు ౨౧వ తేదినాడు ఉదయము వినోబాభావ గారు వర్ధాకు ౧౦ మైళ్ళ దూరములోనుండు దేవాలి గ్రామములో యుద్ధప్రయత్నాలకును ఉపన్యసించిరి. అక్కడనుండి రోహిణి గ్రామములో ఉపన్యసించుటకై పోవుచుండగా అక్టోబరు ౨౧వ తేదిన తెల్లవారుజాము ౩ గంటలకు భారత దేశరక్షణనియమావళిలో ౩౮వ, ౩౯వ దఫాల ప్రకారము అరెస్టుచేయబడి, నాగపూరుకు పంపబడిరి.

శిక్ష

వినోబాభావేగారిపై భారత దేశ రక్షణ నియమావళిలోని ౩౮వ, ౩౯వ దఫాల క్రింద, [illegible]

[illegible]

ని అరసుందిని నిర్ణయించియున్నారట. వీర లందరును గాంధిఆశ్రమము లేనిచో గాంధి సేవాసంఘసభ్యులలో అయియున్నారట. ఇందు లో ఇరువురు స్త్రీలుగలరట. కాని ఇప్పట్లో యుద్ధప్రతికూలోపన్యాసానికై ఎరిపేసభలకు స్త్రీలనుపంపరట. కాంగ్రెసు కార్యసంఘ సభ్యులెవరును ఈ సభలకుపోరాదట.

ఆజాదు, నెహ్రూగారలు

తాముసూచించినవ్యక్తి సత్యాగ్రహ ప్రణాళికకు తీవ్రవ్యతిరేకముగ ఇద్దరుకార్యకారిణీసంఘసభ్యుల వైఖరియుండెనని గతసంచికలో మహాత్ముని ప్రకటనలో తెలుపబడి యుండెనుగదా! అయిదువురును, మౌలానా అబుల్ కలాంఆజాదు, పండిత జవహర్లాలు నెహ్రూగారలని "బాంబే సెంటినల్" పత్రికవిశేషరియొక్క ఊహయైయున్నది. వీరువురు ఇంకనుతీవ్రమైన కార్యక్రమమునపేక్షించిరట. ఆజాదుగారు రాజీనామా నిచ్చుటకుకూడా సంసిద్ధులైరట. వారింకను పట్టుబట్టి మహాత్ముని నాయకత్వమునుండి తొలగించి, కార్యసంఘము [illegible] స్వయముగ తీవ్ర కార్యక్రమము జరిపించవలెనని కోరిరట. [illegible]

[illegible] యుండెనుపడ [illegible] చేసియుంచవచ్చు నేమో! సెప్టెంబరు ౧౧ గా ఆలోచించుకొన్న తర్వాత. అసభ్యులు మహాత్మునికి లొంగిరట.

అఖిల భారత హిందూ మహాసభ

డాక్టరు టాగూరుగారి స్థితి

[illegible] పట్టారు. ఈలోగా వైద్యులు వారికి [illegible] యుని వారికి అక్టోబరు ౨౧ తేదినాడు పరీక్షించిన డాక్టర్లు చెప్పినారు.

మధురలోని హిందూమహాసభా కార్యాలయం వారు మాకిట్లు వేరుగా తెలుపుచున్నారు.

అఖిల భారత హిందూ మహాసభ యొక్క ౨౨వ సమావేశము డిసెంబరు ౨౮, ౨౯, ౩౦, తేదీలలో (దక్షిణమునున్న) మధురాపట్టణములో జరుగును. డిసెంబరు ౨౧నుండి ౧౯౪౧ జనవరి వరకు హిందూ అలీలల ప్రదర్శనం జరుగును. ౨౭ డిసెంబరునాడు అధ్యక్షులఊరేగింపు జరుగును. చిత్తుతీర్మానాలను ౧౫ డిసెంబరులోగా ఆహ్వానసంఘానికి పంపవలెను. ౨౫ రేలనుండి పదాన ఒకప్రతినిధి చొప్పున సభకు ప్రతినిధుల పంపవచ్చును. ప్రతినిధులనుండి దినంబకరూపాయిచొప్పున భోజనానికి తీసుకొనబడును. ఇతర వివరాలు తెలుసుకొనగోరువారు డాక్టర్ వరదరాజులునాయుడుగారు! మధురకుని వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

"కాళీయ మర్దనము"

హైదరాబాదు (దక్కన్), [illegible]

[illegible]

బ్రిటను జర్మనీల యుద్ధము

[illegible]

ఇటలీ, బ్రిటనుల యుద్ధము

[illegible]

ఫ్రాన్సును చీలదీయుటకై ఇటలీ జర్మనీల తంత్రము

బ్రిటిషుప్రధాని హెచ్చరిక

అక్టోబరు ౨౧వ తేదినాడు బ్రిటిషుప్రధాని చర్చిల్ గారు రేడియో ఉపన్యాసంలో ఫ్రాన్సును చీలదీసి ప్రజలలో ఒకరినొకరు విరోధించుకొను నట్లు చేయుటకు జర్మనీ ఇటలీలు ప్రయత్నము చేయుచున్నవనియు, కావున ఫ్రాన్సు జాగ్రత్తగానుండవలెననియు హెచ్చరించిరి. యూరపునుండి నాజీదాష్ట్యమును రూపుమాపుటకు బ్రిటను దృఢసంకల్పులై యున్నదని చెప్పిరి. కాబట్టి ఫ్రెంచివారు బ్రిటిషువారికి సహాయముచేయలేకపోయినను బ్రిటిషువారిపై జర్మనులతో కలిసి యుద్ధమునకుదిగి ఆటంకములు కల్పించరాదని విన్నవించిరి. హిట్లరు, ముసోలినీలు ఫ్రాన్సును, దానిసామ్రాజ్యమును తమలో పంచుకొనజూచుచున్నారనిరి. బ్రిటిషువారు ఫ్రెంచివారి ఓడలను అపహరింప జూచుచున్నారని జర్మనులు ప్రచారము చేయుచున్న మాటలలో సత్యములేదనిరి. బ్రిటిషువారికి ఏకొంచెము సొత్తుగాని అవసరము లేదు. వారు ఇతరులనుండి ఆపేక్షించునది గౌరవాన్నిమాత్రమే. ఇప్పుడు బ్రిటిషువారు సమూద్రాధిపతులై యున్నారనియు, ౧౯౪౧లో విమానాధిపతులుకూడ కాగలరనియు ఇక ఫ్రెంచి వారు నమ్మియుండవలెననియు చెప్పిరి.

మహాత్మా నారాయణ స్వామిగారు

హైదరాబాదు (దక్కన్) [illegible]

[illegible]

సింధుముస్లింలీగుకు గాంధిగారి సహకారము

[illegible]

వైద్యవిషయము

హైదరాబాదు (దక్కన్), [illegible]

[illegible]

"రెండో ప్రపంచ యుద్ధమా?"

అఖిలభారత ఆంధ్రులకు [illegible] నవల [illegible]

[illegible] యుద్ధమునకు [illegible]

హైదరాబాదుముద్రణ ౧-౫-౦ [illegible] ప్రతులు [illegible] వచ్చును. [illegible]

ప్రజంట్లకు ప్రత్యేక వసతులు

వివరములకు:—

కుందవరపు హనుమంతరావు

ఆంధ్రకేసరి గ్రంథమాల

[illegible], హైదరాబాదు-దక్కన్.

కావలెను — ఒక తెలుగు [illegible]

Printed and Published by, G. Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press. Hyderabad Dn, Editor S. Prathapa Reddy B. A, B. L.